

Habeş imparatoru

Habeş İmparatoru memleketini terk etmek için bugün yola çıktı

İmparator trenle Cibutiye gidiyor, İtalyan piştarları Adisababaya yaklaşıyor şehirde kargaşalıklar çıktı

Londra 2 (Radyo) saat üçte : Reuter ajansından :

Habeş imparatoru memleketini terk için Adis Ababadan trenle Cibutiye gitmiştir. Yanında imparatoriçe ile veliahtın da bulunduğu zannolunmaktadır.

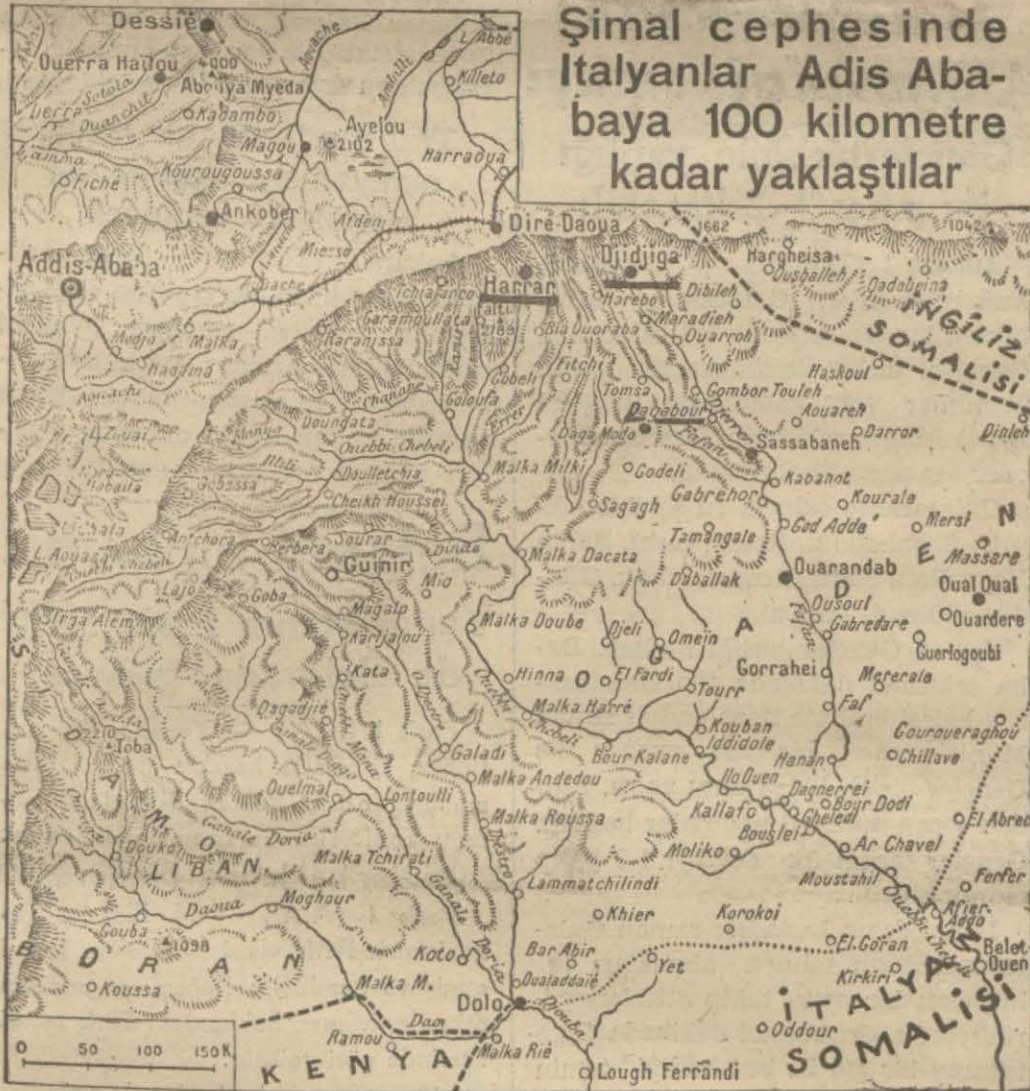
Bu haber, Adis Ababadaki İngiliz sefiri tarafından Londraya gelen

telgraflarla da teyid edilmiştir.

Adis Ababadan dört mil uzakta bulunan İngiliz sefarethanesi askerler tarafından muhafaza altına alınmıştır. İngiliz ve ecnebi tebaaları sefarethaneye iltica ediyorlar.

Son dakikada Adis Ababada kargaşalıklar çıkmıştır. İtalyan pişdarları Adis Ababaya yaklaşıyorlar.

Cenub cephesinde Habeşler son müdafaa hatlarına çekildiler

Şimal cephesinde İtalyanlar Adis Ababaya 100 kilometre kadar yaklaştılar

Habeş imparatoru Fransaya gelecekmış?

Şimdiden Tannes şehrinde bir villâ kiralamış

Paris 1 — Habeş imparatorunun tayyaresi ile Kenyaya karaya inen tayyarecisi U. Dronillet Matin gazetesinin Romadaki muhabirine şu beyanatta bulunmuştur.

— «Negüşün bir İngiliz tayyaresi ile Kenyaya nakledildiği ve kendisini oradan alıp götürceğim diye iddia edilmişti. Bu iddia esassızdır. Vazifem mağlup hükümdarın yanına gitmek ve belki de alıp kendisini Fransanın cenubuna getirmekti.

İmparator İtalyanlara teslim olmayacak, lüzum görünce Fransaya gidecektir.

Rivayete göre Habeş imparatoru Fransaya geldiği zaman ailesiyle beraber oturmak için Cannes şehri civarında bir villâ kiralamıştır.

Faydalı yağmurlar

Konya, Bolu ve Muğla havalisine bereketli yağmur yağdı

Konya 1 (A.A.) — Çoktan beri yağmura hasret çekmekte olan Konyaya dün bereketli yağmurlar düştü. Yağmur çifçileri derecesiz sevindirmişti.

Bolu 1 (A.A.) — 25 nisanından beri beş gündür aralıla yağan faydalı yağmurlar vilâyetin her tarafında çifçiyi sevindirmişti. Bu yıl vilâyet içinde geçen senelerin kuraklığından korkan çifçi ekime müsaid giden günlerde boş tarla bırakmayarak ekmiştir. Bu yağmurlar vakitinde ekilen ekinleri birden bire büyümüş ve feyziylenmiştir. Bir afet olmazsa bu yıl Bolu vilâyeti bol mahsule kavuşacaktır.

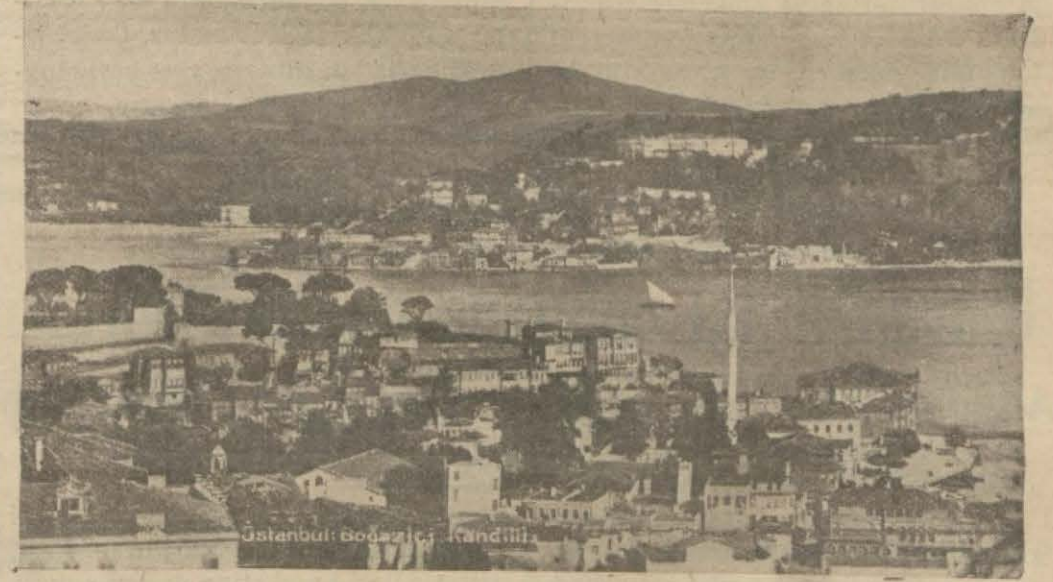
Muğla 1 (A.A.) — Son günlerde ilin her tarafında faydalı yağmurlar vardır. Yağmurlar bilhassa kır ürünlerine ve kırdaki ekilen tütünlere çok faydalı olmuştur.

bugün kaçtı

BOĞAZİÇİ SÖNÜYOR

Boğaziçinde aylığı 4 liraya 12 odalı yalılar

18 odalı eski sefaret binalarının seneliği 300-400 lira

Güzel Boğaziçinden bir görünüş: Kandilli

Son zamanlarda herkesin dilindedir: «Boğaziçi söniyor... Koca koca yalıların kirası aklı hayret verecek derecede düşüktür» deriz.

«Şirketi Hayriye» Boğazdaki bütün kiralık yalılar, kiralık köşkler, kiralık evler üzerinde bir tedkik yapmıştır. Bu sene kiralık olan yalıların, köşkerlerin, evlerin kaçar odalı, kaçar para olduğunu gösteren bir de küçük risale neşretmiştir.

Bu risaleye nazaran Boğazda yalılar, köşkler son derecede ucuzdur. Yapılan bu tedkike göre Boğazın köşk ve yalı cihetinden en ucuz yeri Çengelköyüdür.

Burada 12 odalı büyük yalıların aylık kirası dört, 15 odalı köşkerlerin kirası 8 liradır. Çengelköyünden başka Kireçburnunda da yalı, köşk fiatleri çok ucuzdur.

Bu risalede vaktile Kireçburnunda sefarethane olarak kullanılan bir kaç bölüklü yalının seneliği 300 lira olarak gösterilmektedir. Kireçburnunda seneliği 25 liraya 30 liraya olan köşkler vardır.

Bu sene İstinye ve Emirgan da çok

ucuzdur. 11 odalı mobilyeli meşhur yalılar İstinyede 30 liraya verilmektedir. Beş odalı yalıların kirası 10 liradır.

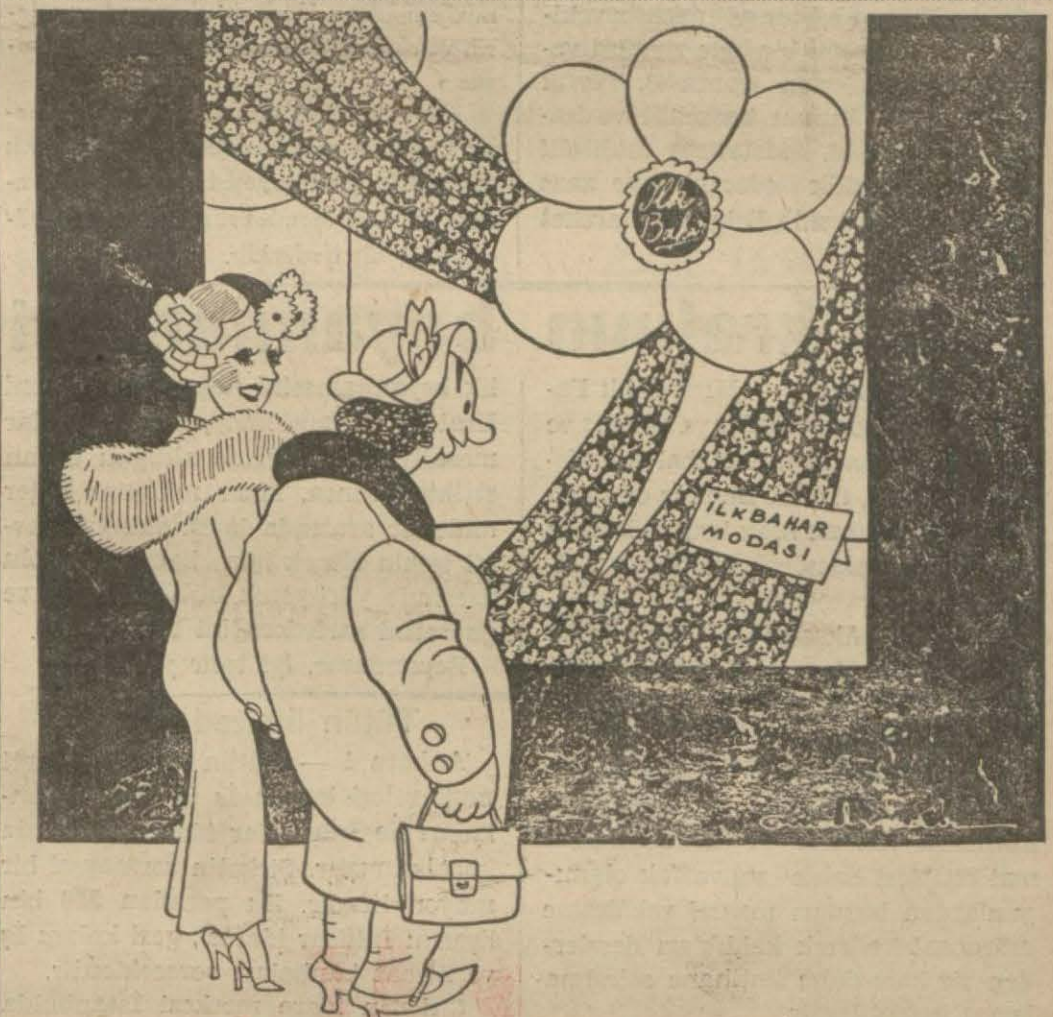
Emirganda ise 10 odalı 15 liraya kiraya verilen köşkler vardır.

Bu sene Bebek ve Rumelihisarı da çok ucuzdur. Rumelihisarında 6 odalı yalılar 13 liraya kiraya verilmektedir. Bebekte 7 odalı 20 lira kiralı köşkler vardır.

Arnavudköyünde üç katlı bir apartmanın bütün binasının kirası 70 liradır. Yine Arnavudköyünde 7 oda 20 liraya, Ortaköyde 8 oda 20 liraya verilmektedir. Büyükderede 6 odalı seneliği 120 liraya evler vardır.

Risalede Büyükderede üç odalı bir evin yıllık kirası 50 lira olarak gösterilmektedir. Yine bu tedkikte Büyükderede 18 odalı otellerin yazlık kirası 800 lira olarak görüyoruz. Büyükderede gene 18 odalı eski sefaret binalarının senelik kiralaları da 400 liradır.

Kıraların bu kadar düşüklüğü de gösteriyor ki zavallı Boğaziçi gittikçe sönmektedir.

— Bizim kasaba göylük yer kardeş!.. Böyle mağazalar ne gezer!...
— Mevsimlerin değiştiğini nereden anlıyorsunuz?...

Londra 1 (Akşam) — Sassabanehi terke mecbur olan Habeş kuvvetleri şimale, Ciciga ile Harrar arasındaki mevzilerine çekiliyorlar. Bu mevziler cenup cephesinde Habeşlerin son müdafaa hatlarıdır. Söylendiğine göre bu hat Sassabanehi hattından çok müstahkemdir ve Habeşler asıl mukavemetlerini burada göstereceklerdir.

Sassabanehi önündeki muharebe 14 nisanından 30 nisana kadar 16 gün sürmüştür. Binaenaleyh Habeşlerin yeni hatta daha uzun müddet sebat edecekleri tahmin ediliyor.

Habeşler Ciciga - Harrar hattında bozulacak olurlarsa cenuptan gelen general Grazyani ile şimalde Dessienden inmekte olan İtalyan sol cenahı arasında kalacaktır.

darları Adis Ababadan 100 kilometre mesafededir. İtalyanlar şimal cephesinde pek az mukavemete maruz kalmıyorlar. İtalyanların Adis Ababayı işgal ettikleri hakkındaki haber doğru değildir. İtalyan propaganda nezareti de bunun doğru olmadığını beyan etmiştir.

Romadan gelen haberlere göre Adis Ababanın ancak gelecek hafta içinde işgali bekleniyor.

Roma 1 — Adis Ababa üzerine yürüten kuvvetler yavaş yavaş ilerliyorlar. Yol çok arızalı ve bozuktur. İtalyan askerleri esas yoldan başka daha uzun bir yolu takip ediyorlar. Yerli asker bu yolda otomobil yolu boyunca ilerlemektedir.

İTALYAN TEBLİĞİ

Roma 1 — 200 numaralı resmi tebliğidir: (Devamı 4 üncü sahifede)

ADİS ABABA YOLUNDA

POLİTİKA

Siyasî faaliyet gene başlıyor

Milletler Cemiyeti konseyi ile Lokarno devletleri konferansı Cenevre'deki son toplantılarında ne İtalyan - Habeş harbi, ne de Ren muntakasının askeri işgali hakkında müsbet bir karar veremediler, yalnız vakit kazanmak için bazı sudan karar suretlerini kabul ettiler.

İngiltere ile Fransa âdetâ kendi aralarında bir mütareke yapmışlardı. İngiltere İtalyaya karşı zecrî tedbirlerin şiddetlendirilmesi işini başka bir vakte, Fransa da Ren muntakasının işgal ve tahkiminden dolayı Almanyanın sıkıştırılması işini başka bir zamana bırakmağı kabul etmişlerdir.

Şimdi faaliyet zamanı geldi, İngiltere kabinesi Almanyadan M. Hitler'e sulh plânındaki müphem noktaların tenvir edilmesi için soracağı sualleri hazırladı.

Almanyadan sorulan suallerin başkası Ren muntakasının işgali ile garp şetinden arkasını emniyet altına alan Almanyanın, Fransanın orta Avrupada müttetiklerine ve alâkadar bulunduğu diğer yerlere karşı göstereceği teminata âiddir. Bu teminatın ve âdemi tecavüz muahedelerinin müş-

terek emniyet sistemine dahil olup olmayacağı sorulmuştur. Bu suallerden asıl maksad Almanyanın Milletler Cemiyetine avdet edip etmeyeceğini katî olarak öğrenmektir. M. Hitler plânında Milletler Cemiyetine dönmeğı esas itibarile kabul etmişti. Fakat müstemlekeler içinde de müsavaf hakkının tanınmasını şart koşmuştu.

Bu şart doğrudan doğruya İngiliz imparatorluğunun menafine dokunduğundan bütün İngiliz efkârı umumiyesi hareket ve heyecana gelmişti.

İngiliz parlamentosunun son celselerinde başvekil ile hariciye nazırı bu meselede çok sıkıştırıldılar. Her ikisi de İngiltere hükûmetinin mandası altındaki yerleri Almanyaya iadesini düşünmediğini ve bunların iadesi Milletler Cemiyeti konseyinin ittihamı ârâsı gibi gayet güç muamelelere tabi olduğunu ve parlamentonun tasvibi alınmadıkça bir emri vaki yapılmıyacağını temin ettiler. Fakat Almanya tarafından bir talep vukuunda bunun tetkik edilmeyeceğini söylediler. Şimdilik vaziyet budur. Önümüzdeki haftadan itibaren yine beynelmilel siyaset faaliyeti artacaktır.

Son dakika

İtalyanlar iki cephede de ileriliyorlar

Angober şehri de geçildi, Habeşler Adis Ababanın garbinda mukavemete hazırlanıyorlar

Paris 2 (Akşam) — İtalyan ordularının ileri yürüyüşü devam ediyor. Şimalden Adisababa üzerine yürümekte olan İtalyan kolunun sağ cephâ Debra Sina'yı aldıktan sonra sol cephâ kolu da Angoberi geçmiştir. Habeş menabînden gelen haberlere göre bugün şimal İtalyan ordusunun piştarları Adisabadan 50 - 60 mil uzakta bulunuyor. Habeşler, Adisabadın garbinde sırtlarda ilerleyen İtalyan kuvvetlerine mukavemet göstermeğe hazırlanıyorlar. Adisababa şehrinin tahliyesi ameliyesine devam ediyor. Şehirde nisbi bir sükûn hüküm sürüyor. İtalyanlar, Habeşistanda vazife almak için 15,000 memur göndermişlerdir.

Cicga - Harrar hattına çekilmekte

olan general Nasibu ordusunun peşini bırakmayan cenup İtalyan ordusu, süratle ileri hareketine devam ediyor. Bu cephedeki Habeş ordusunun şimal ve cenup İtalyan ordularının arasında kalmamak için Cicga - Harrar hattında esaslı bir mukavemet göstermesi şüphelidir.

YOLDA UÇURUMLAR

Roma 2 (Akşam) — Adisababa üzerine yürüyen motörlü İtalyan kuvvetleri Debra Sina ile Debra Birahm arasında Habeşler tarafından bozulmuş olan yolun üzerinde muazzam çukurlar ve uçurumlarla karşılaşmışlardır. Fakat İtalyan istihkâm kuvvetlerinin gayreti sayesinde bu manialar, az bir zamanda aşılmış Debra Birham alınmıştır.

Hariciye vekilimiz Atınada

Saat 11 de kral tarafından kabul edilecek, öğleyn şerefine resmî ziyafet verilecek

Atina 2 (Akşam) — Türkiye hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras, bu sabah saat onda Aventino vapurile Pireye vasil olacak ve bizzat Yunan başvekilî ile Balkan devletleri sefirleri tarafından limanda karşılanacaktır.

Hazırlanan istikbal programına göre Yunan kralı Jorj, saat 11 de B. Tevfik Rüştüyü kabul edecek, müteakiben Yunan hükûmeti misafir vekilin şerefine resmî bir öğle ziyafeti verecektir. Ziyafetten sonra B. Tevfik Rüştü Aras, Yunan başvekilî ve hariciye nazırı M. Metaksas muhtelif meseleleri tetkik edecekler ve saat 15 de hususî trenle Belgrada hareket edeceklerdir.

Mısır kralının beyannamesi

Paris 2 (Akşam) — Mısır kralı Faruk dün öğleyn Marsilyaya varmış ve merasimi askeriye ile istikbal edilmiştir. Yeni kral, derhal Empres of İndia vapuruna binerek Ajax kruvazörünün refakatinde İskenderiyyeye hareket etmiştir.

Kahire 2 (Akşam) — Yeni Mısır kralı Faruk, Mısır milletine hitaben

Bütün Yunan gazeteleri, misafir vekilin şahsiyeti ve Türk - Yunan dostluğunun kuvvet ve metaneti hakkında çok hararetili makaleler neşre devam ediyorlar.

Katimerini gazetesi Tevfik Rüştü Arasın Elen ulusu tarafından saygı ve hararetle beklendiğini yazarak diyor ki:

«İki Millet arasında sarsılmaz bir dostluk kuran Tevfik Rüştü Arasa hümetimiz sunarken, Türk dostluğuna karşı derin ve samimî rabıtamızı da ifade ediyoruz.»

«Tevfik Rüştü Arasın Atınaya gelmesi, bugünün ricaliyle temaslara yapması fevkalâde ehemmiyeti haizdir. Bu seyahat, iki dost memleketin müşterek yürüyüşünün bir ifadesidir.

ilk beyannamesini neşretmiştir. Yeni Kral beyannamesinde, mevkiî iktidar mesuliyetini üzerine aldığı beyan ettikten sonra, Mısır milletine diğer milletler arasında lâıyk olduğu mevkiî temin etmek için babasının yolu üzerinde yürüyerek bütün kuvvet ve gayretini sarfedeceğini bildirmiştir. Beyanname, iyi tesir yapmıştır.

Tütün limited şirketi

Ankara 1 — Tütün limited şirketi mukavelesi bugün İş ve Ziraat bakanları ile İnhisarlar idaresi arasında imzalanmıştır. Şirketin sermayesi bir milyon liradır. Bu paradan 550 bin lirasını İnhisar idaresi, geri kalanı İş ve Ziraat bakanları vereceklerdir.

Şirketin idare merkezi İstanbulda olacak ve ecebî memleketlere yaparak ve mamul tütün satışı yapacaktır.

Bu Sabahki Telgraflar

Almanya'ya sorulacak sualler

İngiliz sual listesinin gönderilmesi gelecek haftaya kaldı

Londra 1 (A.A.) — Oeuvre gazetesi yazıyor:

Fransız sefiri M. Corbin dün hariciye nezaretine gitmiştir. Sefir İngiltere hükûmetine, Fransanın şarkın emniyeti hususunun Avrupa sulhü için garbin emniyeti derecesinde esaslı olduğu ve merkezi Avrupada çıkacak bir harbin umumî bir tutuşmaya muadil olacağı mütalâasında bulunduğunu resmen hatırlatmıştır.

Sovyet Rusya sefiri M. Maisky, dün akşam buna benzer bir teşebbüste bulunmuştur.

Aynı gazeteye göre İngiliz kabinesi âzasından bazıları Almanyaya gönderilecek sual listesinin çok sarîh sualleri ihtiva etmekte olduğunu ileri sürerek bu sual listesinin 11 mayıstan bir kaç

gün sonra Almanyaya tevdi edilecek müphem bir muhtıra haline konulması tavsiyesinde bulunmuşlardır.

Londra 1 (A.A.) — Gazeteler, Almanyaya tevdi edilecek sual listesinin gönderilmesi hususunun gecikmiş olmasını biraz hayretle karşılamaktadırlar.

Manchester Guardian gazetesi, bu sual listesinin önümüzdeki hafta ortalarından evvel gönderilmeyeceğini tahmin etmektedir. Almanyaya sorulacak suallerin sarîh ve müteaddit mi olması, yoksa mahdud ve umumî ve hattâ müphem bir mahiyette mi olması Londra'da ihtilâfata sebebiyet vermiştir. İngiltere hükûmeti, bu sual listesiyle Almanyayı müşkil bir mevkie sokmak istememektedir. İngiltere, daha ziyade gerek Londra'nın ve gerek Berlinin arzu etmekte

olduğu müzakereler yolunu temizlemek arzusunda bulunmaktadır.

Taymis gazetesi, diyor ki: «Kasıllık anlayış ile yapılması arzu olunan müzakerelere girişilmesi için bütün gayretler sarfedilmelidir. İngilterenin sual listesinin önümüzdeki haftanın ilk günlerinde Berlin hükûmetine tevdi edilmesi ve müteakiben münasip bir zamanda İngiliz nazırlarından birinin Berlini ziyaret etmesi ümid edilmektedir.»

İngiliz mebusunun isteğı

Londra 1 (A.A.) — Lord Davis Avam Kamarasına bir takrir vermiştir. Bu takirde Rhin'in her iki sahilinde askerlikten tecrid edilmiş bir muntaka vücûda getirilmesi istenilmektedir. Bu muntakanın inzibatını beynelmilel kuvvetler temin edecektir.

M. Hitlerin nutku

“Sulh istiyoruz fakat bizi itham ediyorlar..”

Berlin 1 (A.A.) — 1 mayıs bayramının tesidi münasebetile Lustgartende söylemiş olduğu bir nutukta B. Hitler, bir kere daha Almanyanın sulh auzusunda bulunduğunu ehemmiyetle kaydetmiştir. Hitler demiştir ki:

Uzlaşma için on iki defa elinizi uzattık, halbuki şimdi bizi Çekoslovakya ve Avusturyaya karşı tecavüz edecek diye itham ediyorlar.

Biz sulh istiyoruz, fakat bir takım unsurlar vardır ki bunlar bizi itham ediyorlar, halbuki sulhü arzu etmeyenler asıl kendileridir.

B. Hitler, «Bu nusr'lar, kimlerdir?» diye sormuş halk da «Yahudiler» diye cevap vermiştir.

KASIRGA KURBANLARI

Rangon 1 (A.A.) — Birman'ın limanı «Arkan» bir tayfun neticesinde harap olmuştur. Yüzlerce insanın öldüğü bildirilmektedir.

Milford (Amerikada) 1 (A.A.) — Şehirde büyük bir kasirga olmuştur. Bir sinema binası çökmüş ve üç kişi ölmüştür. Birçok kimselerin yaralandığı haber veriliyor.

Yeni gemiler

Amerika tezgâhlarında 86 harp gemisi yapılıyor

Vaşington 1 (A.A.) — Amiral Emory Kand, sayıtlar kurulu bütçe encümeninde, yapılmakta olan deniz inşaatı hakkında izahat vermiştir. Bu izahata göre, halen 86 gemi inşa halindedir. Bu gemiler şunlardır: 3 tayyare gemisi, 3 büyük kruvazör, 9 hafif kruvazör, 13 torpido muhribi, 14 küçük torpido muhribi, 16 deniz altı gemisi ve iki topçker.

Vaşington 1 (A.A.) — Sayıtlar kurulunun bütçe encümeni amirallik bütçesini 531,068,707 dolar olarak kabul etmiştir. Bir rakam sulh zamanı için bir rekor teşkil etmektedir.

Yafa ve Hayfada bombalar patladı

Kudüste ehaliden 17, polisten 9 yaralı var

Kudüs 1 (A.A.) — Çarşamba günü yapılan nümayişler esnasında ahaliden 17 kişi ile 9 polis memuru yaralanmıştır.

Dün Yafa ve Hayfada birçok bombalar patlamıştır. Ölü ve yaralı yoktur.

Kudüs 1 (A.A.) — Baş müftü, şu beyanatta bulunmuştur: Yahudi muhacereti sonuna erinceye kadar greve devam edeceğiz. Müslümanlarla hristiyanlar, siyonistleri kovmak için birleşmelidirler.

★ Pazartesi günü Ankara'da Halkevinde modern Alman sanat ve Alman tezyini sanatları birliği açılacaktır.

Kayıtları silinen

hukuk talebesi

Devlet şûrası talebe lehine karar verdi

Ankara 1 — İstanbul hukuk fakültesinde sınıf geçemedikten sonra Ankara hukuk fakültesine girerek imtihanında muvaffak olamayan ve kayıtları silinen talebeler Devlet Şûrasına başvurmuşlardır.

Devlet Şûrası bu müracaati tetkik ederek İstanbul hukuk fakültesinde bir sene sınıf geçemedikten sonra ertesi yıl Ankara'da sıfıta ipka edilen talebelerin bir yıl daha aynı sınıfa devam etmek hakkını haiz bulunduklarına karar vermiştir.

Galatasarayın

Ankarada ilk maçı

Gençlerbirliğile yaptığı bu maçı 3-2 kazandı

Ankara 1 (Telefon) — Bu sabah Ankaraya gelen Galatasaray futbol takımı bugün Ankaragücü sahasında Gençler birliği ile ilk maçını yaptı. Tribünler çok kalabalıktı. Başvekil İsmet İnönü, vekillerin ekserisi seyirciler arasında görülmüyordu.

Galatasaray sahaya şu şekilde çıktı: Sabahaddin, Reşad, Lutfi, Salim, Hayrullah, Suavi, Necdet, İshak, Gündüz, Bülend, Danyal.

Oyuna Gençler birliği başladı. Daha sekizinci dakikada top Galatasaray kalesi önünde havalandığı sırada Münirin güzel bir kafa vuruşu ile Gençler birliği ilk sayısını yaptı. Bundan sonra mukabil hücumlar başladı. Gençler birliği ilk devreyi 1-0 galip olarak bitirdi.

İkinci devre başladığı zaman Galatasaraylıların sahaya alışıkları ve havadan bir oyun takip ettikleri görülmüyordu. On beşinci dakikada Galatasaray bir gol ile beraberliği temin etti.

Bundan sonra Salâhaddin Gençler birliğinin ikinci ve son golünü kaydetti, Galatasaraylılar mütemadi hücumlarla Gençler birliğini sıkıştırdılar ve haftayın sonuna doğru arka arkaya iki gol çıkararak maçı 3-2 kazandılar.

Galatasaray Pazar günü Ankara gücü ile karşılaşacaktır.

Ankara konservatuvarı

Ankara 1 (Telefon) — Ankara'da bir konservatuvar kurulması için yeni bir kanun lâiyhası hazırlandığını bildirmiştim. Lâiyaha Ankara'da mevcut musiki muallim mektebini konservatuvara çevirmektedir. Konservatuvar kurulduktan sonra talebeler buraya almak ve musiki muallim mektebi lağvedilecektir.

Maarif vekâletince davet edilen musiki mütehasısı Hindemit de raporunda esasen musiki muallim mektebinin bugünkü vaziyetinden istifade edilemeyeceğini bildirmişti.

Seyyahlara kolaylık

Dahiliye vekâleti bir kanun lâiyhası hazırlıyor

Ankara 1 — Dahiliye vekâletince seyyahlara kolaylıklar göstermek maksadile hazırlanan kanun lâiyhasına göre memleketimize gelip mürur vesikasını taşıyacak olan seyyahlar, bu vesikalardan bir sene müddetle istifade edeceklerdir.

Bu vesikalarla beraberlerinde getirecekleri nakil vasıtaları bir sene için de kırılır, işe yaramaz hale gelir veya memleket haricine çıkarılamazsa hiçbir gümrük resim ve muamelesine tabi olmayacaklardır.

Bükreş elçimiz Ankaradan hareket etti

Ankara 1 (Telefon) — Şehrimizde bulunan Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi İstanbulla hareket etmiştir. İstanbul'dan doğrudan Bükreşe gidecektir.

Trabzonda toprak sahibi olmayanlara toprak ve fındıklık verilecek

Ankara 1 (Telefon) — Halk partisinin teşebbüsü ile, Trabzon ve kazalarında belediye sınırları içindeki arazi ile bu topraklar üzerindeki fındıklıkların ve evlerin borçlandırmaları suretile toprak sahibi olmayan yerlilere dağıtılması kararlaştırılmıştır.

Belgrad toplantısı

Yunanistanın Paris sefirinde Belgrada gidiyor

Paris 1 (A.A.) — Yunan sefiri Politis, Belgrada hareket etmiştir. Muameleyle, orada Balkan devletleri antantı konferansında hazır bulunacaktır.

Boğazlar hakkında bir görüşme

Paris 1 (A.A.) — M. Flandin Yunanistanın Paris elçisi M. Politisi kabul etmiş ve kendisiyle Boğazların yeniden askerleştirilmesi hakkındaki Türk talebi üzerine görüşmüştür.

Romanya kabul edecek

Bükreş 1 — Rumen hükûmeti, Boğazların tahkimi lüzumuna dair olan Türk notasına müsait cevap verecektir.

Küçük haberler

Kaymakamlar ve mektupçular arasında yapılacak değişiklik listesi dahiliye vekâletinde hazırlanıyor.

★ İnhisarlar idaresince Çamaltın da yapılmakta olan ince tuz fabrikasının inşaatı yakında bitecektir. Soğubahara doğru yarım, bir, iki ve beş kiloluk ince tuz paketleri satışa çıkarılacaktır.

★ Demiryolları idaresi 15 mayıstan itibaren yumurta nakliyatında tenzillâtı tarifenin tatbikine başlayacaktır. Tarifeye göre 300 kilometreye kadar ton ve kilometre başına 4 kuruş, 400 kilometreye kadar 5 kuruş, 400 den 500 kilometreye kadar 6 kuruş ve kilometre başına 3 kuruş nakli ücreti alınacaktır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Yeni bir kanun

İktisat vekâleti sanayi işletmelerinin maliyet fiyatları hakkında Millet Meclisine bir kanun lâyihası tevdi etmiştir. Çok lüzumlu olan bu kanun tam vaktinde yapılmış sayılabilir.

Çünkü devletin âme menfaatini ve memleketin bugünkü şartlar dairesinde ekonomik inkişafını düşünerek kabul ettiği himaye sistemi beklenen neticeyi temin edebilmek için mutlaka bazı ahkâm ile takviye ve tanzim edilmek lâzımdır.

Mesela; bazı maddelere karşı gümrük resmi pek çok arttırılmıştır. Bu sebeple, dahilde bir takım fabrikalar açılarak o maddeleri ya tamamen ya kısmen yerli olarak istihsale başlatmışlardır.

Bu, hepimizi memnun eden bir noktadır. Fakat, yerli istihsal ettiğimiz maddeler kaç kuruşa satılacak? Bunlar devlet himayesi sayesinde yaşıyorlar ama devlet o endüstri sahiplerinin şahsiyetlerini düşünerek himaye tedbirleri almamıştır. Devletin gözönünde tuttuğu menfaat memleketin umumî menfaatidir. Bunun için, yerli masnuatın fiati gümrük tarifesi ile imkân verdiği azami fiyat olmamak icab eder. Fiyatlar maliyet fiyatının hak gösterdiği bir seviyede tutulmak lâzımdır ki himaye politikası biz mütebakkiler için bir zarar politikası haline inkılab etmesin.

Birinci esas budur. Sonra, tahakkuk edecek maliyet fiati bizi epeyce düşündürecek hakikatler arzedecektir. Yerli masnuatın maliyet fiatını tahakkuk ettik. Aynı masnuat haricten getirilirse bize 100 e mal olacağını görürsek ve dahilde yapılmış bunun 150 yi hatta daha ziyade bulduğunu anlarsak o zaman, derin derin düşünmek mecburiyetinde kalırız.

Bir kere, maliyet fiatının neden yüksek olduğunu araştırmak lâzımdır. Eğer bu yükseklik fabrikaları idare edenlerin sermayesizliğinden, beceriksizliğinden, rasyonelizasyon prensiplerine riayetsizliğinden, hasıl kısa bir tabir ile, iptidai bir zihniyet dairesinde derme çatma çalışmalarından ileri gelmişse bu eksikleri tamamlamak ve modern tarzda çalışmak mecburiyeti onlara tahmil edilmelidir. Çünkü âme menfaatı namına istediğimiz şey memlekette modern münasile bir endüstrinin inkişafını görmektir. Yoksa gümrük tarifeleri sipirleri arkasında iptidai bir istihsal yapılarak para kazanılmasını temin etmek değildir.

Fakat, maliyet fiatının yüksekliği o sanatın memleketimiz şeraitine uymamasından ileri geldiğini görürsek kış bahçeleri içinde nadide hattı üslûba nebatatı yetiştirir gibi miras yerlice masraflara katlanmaktan ise faaliyetimizi cihan ekonomisine uydurmak ve memleket için zenginlik kaynağı teşkil edecek sahalara tevcih etmek yolunu tutmalıyız.

Mütalealarımızı mahsus umumî çerçevede içinde bıraktık. Şahsiyata tahallük eder gibi görünmemek için şahsi misaller getirmekten mütenib davrandık. Maksat endüstri faaliyetinde bir prensip tesbit etmekten ibarettir. İktisat vekâletinin son kanun lâyihasının bu prensibi bize temin edeceğini ümid ederiz.

Akşamcı

DAİMİ

Fotoğraf müsabakamızda kazananların isimleri sekizinci sahifemizdedir okuyunuz.

ŞEHİR HABERLERİ

Süt meselesi

Belediye bir fabrika açılmasına lüzum görüyor

Sihhiye vekâleti tarafından bir süt talimatnamesi yapılmıştı. İstanbul belediyesi bu talimatnamenin tatbikinde güçlük görülen noktaları hakkında Sihhiye vekâletine müracaata karar vermiştir. Belediye İstanbul'da halis süt temini için ne gibi tedbirler alınması lâzım geldiğini de bildirecektir.

Salâhiyetar bir zat diyor ki: «Sütün istihsal şartlarını ıslah etmek, tevziatı, Avrupada olduğu gibi, fenni şeklesokmak lâzımdır. Sütü behemehal takim etmek ve öyle sattırmak lâzımdır. Belediye bu maksatla bir fabrika açılmasını lüzumlu görüyor.»

Samatyada yangın başlangıcı

Samatyada istasyon başında 17 numaralı Savanın evinde dün yangın çıkmıştır. Yangını haber alan itfaiye yetmiş, iki metre kadar bağdadi tahtaları yandıktan sonra ateş söndürülmüştür.

Kuyuya düşenler

İki çocuk boğulmak üzere iken kurtarıldılar

Fatihite itfaiye caddesinde 64 numaralı evde oturan bayan Mediha'nın iki buçuk yaşlarındaki kızı Rukiye dün evin mutfakında dolaşırken ağız açık bulunan kuyunun içine düşmüştür.

On metre derinlikte olan kuyunun içi tamamen su dolu idi. Bayan Mediha çocuğun düştüğünü görünce bağırarak dışarıya fırlamıştır. Kazayı haber alan itfaiye birinci gurup efradı yetişmişler, küçük Rukiye'yi su içinde boğulmak üzere iken kurtarmışlardır. Korkudan ve fazla su yuttuğundan hastalanan Rukiye tedavi altına alınmıştır.

Evvelki gün Kartalda da böyle bir kaza olmuştur. Kartal tayyare cemiyeti reisi mütekebid İsmail kaptanın altı yaşındaki oğlu Vural halası ile birlikte istasyon caddesinde bir akrabalarının evine misafirliğe gitmişlerdir. Küçük Vural evin bahçesine çıkmış, oynarken ağızda tahta kapalı bir kuyunun yanına gitmiştir. Vural orada koştugu sırada ayağı takılmış, kuyunun ağzındaki tahta kapak acı olarak kendisi içine düşmüştür. O sırada evin pençeresinden bakanlar kazayı görmüşler ve bağırmağa başlamışlardır.

Bunların görülmelerini, orada gazinoda oturanlar duyup koşmuşlardır. Derhal Ali adında bir gencin beline bir ip bağlanarak kuyuya indirilmiş, Vural kurtarılmıştır. O sırada Ali de ellerinden ve vücudundan yaralanmıştır. Vural ve Ali tedavi altına alınmışlardır.

Dağcılık klübünde çay

Dağcılık klübünden: 3 mayıs pazar günü saat 15 de mevsim münasebeti ile tenis kortlarımız yeniden açılacağından klüpte toplanma yapılacak ve bir çay verilecektir. Sayın üyelerimizi davet ederiz.

Tramvayda kavg!

Koço ve Hüseyin adlarında iki kişi dün Tepebaşı tramvay içinde kavg etmişlerdir. Kavgada Koço, Hüseyinin suratını parçalamış, dişlerini kırmıştır. Yaralı Hüseyin hastaneye kaldırılmış, Koço yakalanmıştır.

Soğan pahalı

Almanyanın çok mal çekmesi buna sebeptir

Son günlerde gıda maddelerinin çoğu ucuzlamağa yüz tutmuş, fakat soğan ve patates fiyatları yükselmekte devam etmiştir.

Kışın en şiddetli zamanlarında bile toptan fiati 5-6 kuruş olan soğan şimdi 10 kuruştan aşağı verilmiyor. Perakende fiati 13 kuruştur. Alâkahlar her tarafa hayretle karşılanan bu vaziyeti şöyle izah ediyorlar: «Almanya bu sene memleketimizden bir milyon kilo soğan satın almıştır. Gerek bunun, gerek yeni istihsal mevsiminin yaklaşması tesirile piyasada az mal kalmıştır. İstanbul'a gelen mallar ancak günlük ihtiyaca yetiyor. Fiatların yükselmesi üzerine müstahsiller ellerindeki malların satışını yeni mahsul yetişinceye kadar idare etmeğe karar vermişlerdir. Maamafih fiatların daha ziyade çıkmasına imkân kalmamıştır. Ay sonunda yeni mahsul piyasaya getirilecek ve fiatlar yarı yarıya düşecektir. Çünkü mahsul bereketlidir. Patates toptan 9-10 kuruşa muamele görüyor.

Yeni mahsul Trabzon patatesleri dün piyasaya gelmiş ve 12 kuruştan muamele görmüştür. Bunun da yakında ucuzlayacağı temin ediliyor.»

Konservatuvarın Türk Hava kurumu geces

Konservatuvar profesörleri tarafından bu akşam saat 21 de Şehir tiyatrosunda Türk hava kurumu için bir konser verilecektir. Konsere profesör Amur, Rozenal, von Ferdi Statzer, Muhiddin Sadık iştirak edeceklerdir. Fiatlar bir liradır.

Futbol şampiyonası

Federe olmyan klüpler Karagümrük sahasında karşılaşacaklar

Eminönü Halkevinden: Evimiz tarafından gayri federe klüpler arasında büyük bir futbol şampiyonası hazırlanmaktadır. 1 — Gayesi, tamamen gençliğe güzel bir spor teması hazırlamak. Bakımsız bir halde bulunan gayri federe klüplerimizin kendilerini göstermeleri imkânı vermek olan bu şampiyona Karagümrük sahasında yapılacaktır.

2 — Şampiyonanın tertip ve idaresi tamamen evimiz spor kolu tarafından icra edilecektir.

3 — Müsabakalarda (Her oyuncu şampiyonanın sonuna kadar ilk müsabaka yaptığı takıma aittir.) Kaydı haricinde takımlar istedikleri oyuncularla bilâ kayd şart oynatmakta serbes bulunacaklardır.

4 — Takımların masarifi zaruriyeleri evimiz tarafından verilecektir.

5 — Şampiyon çıkan ve ikinci gelen takımlara birer kupa, şampiyon takım oyuncularına da evimiz birer madalya verecektir.

6 — Müsabakalar memleketin değerli hakemleri tarafından idare edilecek teknik hususatta tamamen beynelmüel nizamat ahkâmı takip edilecektir.

İşbu şerait altında evimiz şampiyonasına girmek isteyen klüplerin ellerinde klübün resmi mühürle müsaddak birer salâhiyetname bulunan mümessillerini 5/5/936 salı günü saat tam 17 de Çağaloğlundaki binamızda toplanacak olan spor komitemize göndermelidirler.

O gün iştirak etmeyen klüpler şampiyonaya iştirak edemezler.

Nakliye işleri

Hamallık için bir talimatname yapılıyor

Dahiliye vekâletinin, sırt hamallığının kaldırılması için verdiği emir üzerine belediyede bir komisyon teşekkül ettiğini yazmıştık.

Bu komisyon, şehrimizde hamal işlerinin nasıl yapıldığını, gümrüklerde, iskelelerde, şimendifer garlarında nakliye işleri, şehir içinde serbes sahalarda yapılan nakliye işlerini uzun uzadıya tedkik ettikten sonra araba, kamyon gibi nakliye vasıtaları ile nakledilmeyen eşyaların -sırt hamallığının- lâğvından sonra nasıl nakledileceklerini tedkik edecektir.

Komisyonun hazırlayacağı talimatname, şehir meclisi daimî encümeni tarafından da tedkik ve tasdik edildikten sonra vekâlete gönderilecektir. Vekâlet bu talimatnameyi tasdik ederse hamal işleri yeni şekilde idare edilmeğe başlanacaktır. Sırt hamallığının lâğvından sonra bir kısım hamallar burada gene nakliye işlerinde kullanılacak, bir kısmı da memlekete gönderilecektir.

İmtihanlar

Lise ve orta mekteplerde mayıs sonunda dersler kesilecek

Aldığımız malûmata nazaran bu sene lise ve orta mekteplerde mayısın otuz birinci gününden itibaren dersler kesilecektir. Talebeye 1 hafta çalışma müddeti bırakılacak ve haziranın ikinci haftasında imtihanlara başlanacaktır.

İlk mekteplerde de haziranın on ikisine kadar imtihanların bitirilmesi kararlaştırılmıştır.

Mahmud Esad Bozkurdun konferansı geri kaldı

Mahmud Esad Bozkurdun, dün, Halk evinde vereceği konferans hastalığına binaen geri bırakılmıştır.

Bir çocuk yıkılan bir duvarın altında kaldı, yaralandı

Aksarayda oturan on dört yaşlarında Hüseyin adında bir çocuk dün Cellâd çeşmesi camisi yanında bir arsada oynarken arsa kenarında bulunan eski bir duvar birdenbire yıkılmıştır. Kaçmağa vakit bulamayan Hüseyin duvarın altında kalarak başından ve vücudunun birçok yerlerinden yaralanmıştır. Zabita Hüseyini hastaneye kaldırmış, kaza etrafında tahkikata başlamıştır.

Bir çocuk arkadaşını yaraladı

Kasımpaşıda oturan Ali ve Şükrü adlarında on dört yaşlarında iki mektep talebesi dün sokakta oyun oynarlarken aralarında kavg çıkmıştır. Kavgada Ali çakı ile Şükrüyü muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Şükrü polisler tarafından hastaneye kaldırılmış, Ali yakalanmıştır.

AYDABIR

Şiirler:

Faruk Nafiz ● Orhan Seyfi
Yusuf Ziya ● Halid Fahri

Makale: Peyami Safa

Hikâye: Sabahaddin Ali

Bugün çıktı

EDEBİYAT KONUŞMASI

İntihale dair

Şimdiye kadar hiç bir muharririn bir tek sözünü, benim diye göstermeğe kalktığını hatırlamıyorum. Yazdıklarımın sırf benim malum olduğunu mu iddia etmek, bununla mı böbürlenmek istiyorum? O kadar da saf değilim: arayın, her sözümü okuduğum veya okumadığım bir kitapda bulursunuz. Bir an benim sandığım bir sözü başka birinin, hele sevdiğim birinin bir yazısında görürsem, üzülmem şöyle dursun, sevinirim. Yalnız benim değil, başka birinin de aklına gelmiş olması, bir fikrin doğruluğuna delil olmaz mı? O da benim gibi yanlış mı düşünmüştür? Olabilir; fakat o yanlış benim gibi başka birinin de düşünmüş olması, hele o adam değerli diye tanınmış bir kimse ise, bana kuvvet verir.

Bir sözü söylemek, bir fikri ortaya atmakta ilk olmak isteyenler, hiç kimseye benzememek isteyenler, sözlerinden, fikirlerinden ziyade kendi şahıslarına ehemmiyet veren kimselerdir. Öylelerinden daima nefret ettim. (Aralarında çok sevdiğim de vardır: nefretle sevgi pek âla beraber giderbilir. Sevdiklerimizden her işini, her huyunu sevmek, nefret ettiklerimizin her huyunu kötü görmek kabil olsaydı, yaşamak ne rahat bir şey olurdu! Bu saadete ancak melodram seyrinde erilir.) «Bardağım büyük değildir ama ben kendi bardağımdan içerim» sözü her hatırıma geldikçe Musset'ye kızarım. Bardak onun olsun, olmasın, bana ne? İş, o bardağın içindeki, içindekinin kıymetinde. Kendi cılızlığını göstereceğine başkalarından aldığı, isterse intihâl ettiği olgun, dolgun sözleri söyliyener elbette kariye daha büyük hizmet etmiş olur.

Kari içinde ehemmiyeti olan (daha doğrusu olması lâzım gelen) şey, muharririn eşsiz emsalsiz bir mahlûk olması değil, herkes için doğru olacak bir fikri söylemesi, herkeste bulunacak bir haleti tasvir etmesidir. Eşsiz olduğunu sanan adam ne diye yazar? nediye sanat' eseri vücade getirmeğe kalkar? Gerçekten eşsizse sözlerinin, eserinin hiç bir kimsede akisler uyandırmasına, sevilip anlaşılmasına imkân yoktur. «Ben hepimizden üstün, hepimizden başkayım; benim üstünlüğüme, başkalarıma hayran olacaksınız...» Senin üstünlüğünü anlayabilmek üstünlüğü, bu üstünlükler üstünlüğü de varsın yalnız sende kalsın; ben de anlarsam sen eşsizliğinden bir parça kaybetmiş olursun, yazık değil mi?

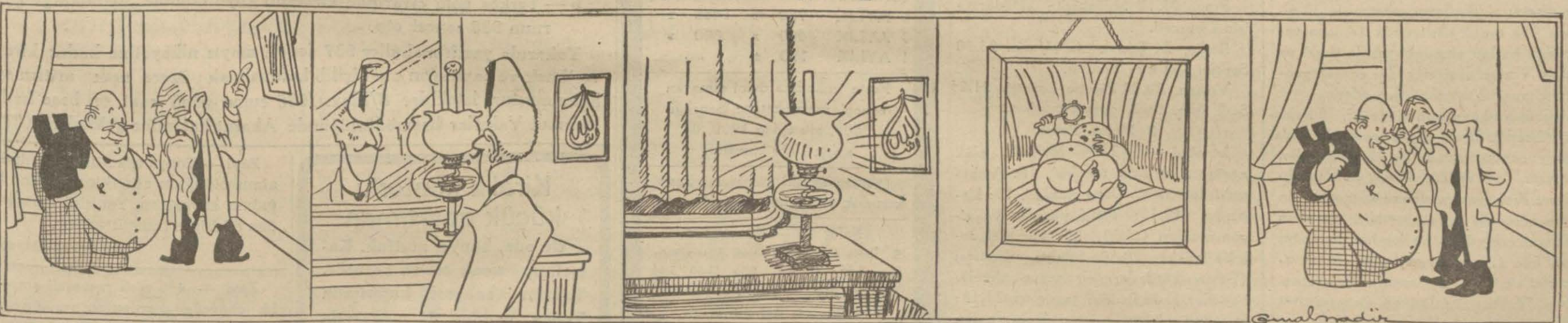
Fransız muharrirlerinden Luc Durtain: «Yalnız kendi kendine benzemek, bu ne fakirliktir!» diyor. Klasiklerin hepsi de bu söze iştirak ederler. Yazıların altına imza atmak âdet olmasaydı, zannederim muharrirler daha samimi olurlar, düşüncelerine şahıslarından daha çok ehemmiyet verirdiler. Bugün isimlerini tanıtmaya, kalabalıktan ayrılmağa, sıvrılmağa çalışıyorlar.

Bile bile intihâl etmediğini söyleyim; bu, intihâl büyük bir suç saydığım için değildir. Original olmağa lüzumundan fazla kıymet veren bir kimse işin farkına varır da hatır kırar diye çekindim. İşleri güçleri: «Falan yazı sakın başka bir dilden asırlmış olmasın!» diye intihâl aramak olan az insan mı var?.. Hem hoşuma giden sözleri yazımın içine karıştırırken

(Devamı 9 uncu sahifede)

NURULLAH ATAÇ

Bay Amcaya göre...

— Bizim çocukluğumuzda bugünkü gibi fotoğrafçılar, ressamlar yoktu Bay Amca...

... Kendi tasvirimizi ancak aynada görebiliydik!.. O da gündüz bakmak şartı ile...

... Kara taassup, resim çıkartmak şöyle dursun, gece aynaya bakmaya bile müsaade etmezdi!...

... Bunun için benim de seninki gibi bir çocukluk fotoğrafım yoktu!..

B. A. — Peki amma o zaman hayı cemiyetleri âzasi ne yapıları?...

Ankara (Akşam) — Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı sekizinci kongresi münasebetile kongre âzalarına Gazi terbiye enstitüsünde talebeler tarafından bir beden terbiyesi müsamesesi yapılmıştır.

Vekillerle, parti genel sekreteri Recep Pekerin de bulunduğu bu müs-

samerede Gazi terbiye enstitüsünün beden terbiyesi şubesi talebeleri büyük bir muvaffakiyet göstermişler ve gösterilen hareketler çok beğenilmiştir. Yukarıdaki resimde İstiklâl marşı dinlenirken ve müsamerede bulunanlardan bazıları görünüyör.

Cenup cephesinde

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Sassabenehte mağlup olan Nassibu ordusu, Cigra üzerine çekiliyor. Üç muhtelif koldan hareket eden pişdarlarımız, dün sabah birleşerek Dagaburu almışlardır.

Ordumuz, fena hava şartlarına rağmen düşmanı takibe devam etmektedir. Düşmanın 5,000 den fazla zayıat verdiği tahmin olunmaktadır. Harp sahasında bırakılan ganimet henüz sayılmamış olmakla beraber şimdiye kadar 2500 silâh, 10 mitrilyöz, bir top ihtinam edilmiştir. Zayıatımız, bu muharebenin başlangıcı olan 14 nisan dan 30 nisan kadar şudur: 50 zabıt ölü ve yaralı, 1800 nefer ölü ve yaralı. Ölü ve yaralı 1800 askerden 1400 ü Trabulgarlı ve Somalidir.

Bu muharebede askeri ve sivil otomobil nakliye kollarının ve tayyarelerin pek büyük yardımı görülmüştür.

Şimal cephesinde ordumuz, Debra Sinayı almıştır. Diğer bir kolumuz Gabila şehrinin geçerek Adis Ababaya 100 kilometre yaklaşmıştır. Debra Taborda mühim bir çok kabileler mütafaat etmişlerdir.

Tayyarelerimiz Adis Ababa üzerine yürüten kollarımızla mütemadiyen temasta bulunmakta ve ihtiyaçlarını temin etmektedir.

Bir tayyaremiz, Adis Ababanın tayyare meydanı üzerinden uçmuş ve şiddetli tüfenk ateşine maruz kalmıştır. Tayyaremiz, çok kurşun yarası almasına rağmen üssülharekesine dönmüştür.

Roma 1 — Şimal cephesinde kıtaatımız Debrasınayı ve Temaber geçidini işgal etmişlerdir.

Sovyetler İngiltere ile deniz mukavelesi aktececek

Londra 1 (A.A.) — Sovyet büyük elçisinin son günlerde İngiliz dış işleri bakanlığına Sovyet hükümetinin İngiltere ile iki taraflı bir deniz mukavelesi akiti hakkında müzakerelere başlamağa hazır olduğunu bildirdiği teyid olunmaktadır.

Bir damad kayınpederine bıçakla hücum etti

Galatada İsmail adında bir adam dün o civarda oturan damadı Ahmedin evine misafirliğe gitmiştir. Kayın pederi içeriye girince aralarında evvelce geçen bir kavgadan hiddetlenen Ahmed kendisini koğmak istemiştir.

Bunun üzerine büsbütün hiddetlenen Ahmed bıçağını çekerek kayın pederinin üzerine atılmıştır. O sırada odadan çıkan Ahmedin karısı Zehra kocasının bıçakla babasını vurmak istediğini görmüş ve bağırmağa başlamıştır.

Adana vapuru hakkında

Dün avukat Ali Şevket imzasile şu mektubu aldı: Sayın gazetenizin 30 nisan 936 tarihli nüshasında (Adana vapuru) başlığı altındaki yazıda ticari ve şahsi vaziyetimizi alakadar edecek yanlışlık vardır, tavgizini rica ederiz.

Galata rıhtım caddesinde 33, 35 numaralı handaki Diana vapur acentesile (Adana vapuru) arasında hiç bir münasebet yoktur. Aynı adreste ikamet eden müekkilim Rıza Genç, Adana vapur sahibinin kanunî vekili ve acentesidir. Vapurun Diana acentesine kiralandığı da doğru değildir. Gemi mürettebatına Diana acentesinin ve Rıza Gencin şahsen borçları olmadığı gibi İstanbul Deniz ticaret müdürlüğü tarafından (sefineyi terk) suçundan dolayı gemi mürettebatı hakkında yapılan tahkikat ile müekkilimin alakaları da yoktur.

1 mayıs

Bahar bayramı neşe içinde geçti

1 mayıs bahar bayramı münasebetile dün bütün daireler ve birçok müesseseler kapalı idi. Halk kırlara çıkarak bu bayramı neşe içinde geçirmiştir. Havanın çok güzel olması neşeyi arttırmıştır.

Ankara 1 (Telefon) — Bahar bayramı burada çok iyi geçti, bütün Ankara halkı havanın güzelliğinden istifade ederek kırlara çıktı.

Moskovada resmi geçid

Moskova 1 (A.A.) — 1 mayıs münasebetile bugün Moskovada Kızılmejdandında Moskova garnizon kıtaatının ve Moskova silâhlı amele müfrezelerinin resmi geçidi yapılmıştır.

Tribünde B. Staline, Molotof Kaganoviç, Kalenin, Orgonikidze ile parti ve hükümetin diğer âzası ve huası tribünlerde de elçilikler heyetleri, Türkiye dış bakanlığı genel sekreteri P. Numan Menemencioglu, ateşemiliterler, sancibi amele heyetleri ve Letonya, Estonya ve Litvanya erkânı harbiye reisleri hazır bulunmuşlardır.

Müdafaa komiseri, Vorosilof bir tebrik nutku söylemiş ve genç Kızıl askerler resmi yeminlerini yapmışlardır.

Bundan sonra, akademiler, süsl mektepler, piyade, süvari, topçu kıtaları, zırhlı otomobiller, tanklar geçiş ve muhtelif neviden tayyareler uçmuşdur. Resmi geçitten sonra, Moskova işçilerinin muazzam tezahüratı cereyan etmiştir.

Leningrad, Kiyef, Minsk, Tiflis, Khabarovski de ve Sovyetler birliğinin diğer şehirlerinde de süsl resmi geçid ve tezahüratlar yapılmıştır.

Kendisinden ayrılan kadını yaraladı

Kumkapıda oturan Hamide adında kırk yaşlarında bir kadın Langa civarından geçerken evvelce bir müddet beraber yaşadığı Hüsnü ile karşılaşmıştır.

Hüsnü kadını görünce gene beraber yaşamak teklifinde bulunmuş ve gezmeğe götürmek istemiştir. Hamide bu teklifleri kabul etmemiştir. Bundan hiddetlenen Hüsnü bıçağını çekerek kadını boğazından ve başından tehlikeli surette yaralamıştır.

AKŞAM'ın tavsiye ettiği günün mühim programı
2 Mayıs Cumartesi

İstanbul, 18 Dans musikisi (plâk), 19 Haberler, 19,15 Çocuk saati, hikâyeler ve musiki parçaları, 20 Piyano solo, Robert Perahia tarafından, 20,30 Stüdyo orkestraları, 21,30 Son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir. Prag, 21,10 Milöcker'in «Düdarry» isimli opereti.

Berlin, 21 Şarklı trio piyano, 23.30 Sopran - Tenor konseri. Viyana, 20.30 Piyano konseri, 21.25 Sesli film, dans, operet musikisi.

3 Mayıs Pazar

İstanbul — 12,30: Muhtelif plâk neşriyatı ve halk musikisi, 18: Ambasadörden nakil. Dans musikisi, 19: Haberler, 19,15: Hafif parçalar ve si-gan musikisi (plâk), 20: Muhtelif sololar (plâk), 20,30: Stüdyo orkestrası (Gavin kardeşler ve tenor Avni), bestekâr Halit Bedi'in tangoları, 21,15: Eminönü Halkı gösterit kolu ve son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

HİLÂL Mişel STROGOF ALEMDAR

“JÜLES VERNE” in ölmez eserinden: Fransızca sözlü harikalar filmi
İkinci film: (ÇILGINLIK GECESİ) Almanca sözlü neşe ve eğlenceler filmi
Bugün bu gece: Her iki sinemada gösterilmektedir.
Matineler: 2 de ve 5 de suvare 8 de fiatlara zam yoktur. Bugün tenzilâtı talebe matinesi vardır. Talebeye her yer 15 kuruştur. Umumi dühuliye 20 paradi 15 kuruştur.

Gedikpaşa
Çarşıkapı

AZAK SINEMASINDA Bu hafta 3 film birden:

1 - BİR GUNLUK KIBAR KADIN
2 - AK KARTAL - Türkçe sözlü - 3 - ve KIZ MEKTEPLERİNDE CÜMBÜ

Bugün TÜRK sinemasında 3 büyük film birden
1 — UCURUMA DOĞRU 2 — ALTIN TOPLIYAN 3 — SOPR ve GENÇLİK
BRİGİTTE HELM KIZLAR Moskovada yapılan büyük spor filmi
Bugün saat 1 de tenzilâtı talebe matinesi

SARAY Sinemasında

Bu haftaki programla hem gülüyorlar, hem eğleniyorlar...

SHIRLEY TEMPLE

ve
GANGSTERLER

Küçük yıldızın son filmi.
İlaveten: İKİ MIKEY MAVS ve 1 Renkli Silly Senfoni
Çocuklar için fiyatlar: 20 ve 25 kuruş. 3000 adet SHIRLEY'in fotoğrafı broş çocuklara dağıtılmaktadır.

Bugün

MELEK sinemasında

Senenin en güzel 2 büyük filmi

1 - KASTA DİVA

Almanca orijinal kopyesi
MARTHA EGGERTH - PHILIPS HOLMES

2 - KLEOPATRA

Kejissor: CECİL B. de MİLLE
Fransızca sözlü

YILDIZ sinemasında

Bugünden itibaren CLARK GABLE'in en çok muvaffak olduğu

GÖNÜL ACISI

(Beyaz Gömlekliler)
Ayrıca: Arzuyu umumi üzerine (HAYATIM SANA FEDA) filmine nazire olarak yapılan

SEVEN KADIN

JOHN BOLES ve ANNA HARDING
Umumi dühuliye 25 kuruş

Haftanın en zengin programı

SÜMER sinemasında

2 büyük film birden:

ALBERT PREJEAN ve DANIELLE DARRIEUX ve LUCIEN BAROUX tarafından

YATAKLI VAGONLAR

KONTROLÖRÜ

ve HARRY BAUR ile PIERRE BLANCHARD tarafından

CÜRÜM ve CEZA

filmlerile canlı resimler

AKŞAM

Abone ücretleri

Türkiye Ecnabi

SENELİK 1400 kuruş 2700 kuruş

6 AYLIK 750 » 1450 »

3 AYLIK 400 » 800 »

1 AYLIK 150 » —

Posta ittihadına dahil olmayan ecnabi memleketer: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Safer 10 — Kasım 177
S. İsmak Güney Öğle İkinci Akşam Yatan
E. 8,56 9,51 5,5 9,56 12,00 1,44
Va. 3,2 5,57 12,11 16,3 19,7 20,50

İdarehane: Babıâli civarı
Acımusluk Sok.
13 No.

Bugün MİLLÎ SINEMADA

3 büyük film birden: Büyük muvaffakiyetlerle devam ediyor.

1 - MAYERLING

Senenin en güzel şaheseri

2 - KUKARAÇA: Tamamen renkli dans müzik filmi

3 - Kaliforniya Haydutlar

Büyük sergüzeşt filmi

Bugün FERAH SINEMADA

Türkçe sözlü KAN LEKESİ Türkçe sözlü

Heyecan ve heyecanınızı muhafaza etmek lazımdır. Facia ve dehşet dolu büyük film. ÇARDAŞ Almanca muazzam operetle birlikte bugün matinelerden itibaren başlıyor. Ayrıca en son paramount dünya haberleri.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Muhammen bedeli 17423,30 lira olan 102490 kilo muhtelif de perçin çivisi 1 Haziran 936 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usuliyile Ankara İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1306,75 liralık muvakkat teminat ile tekliflerini ve kanunun tayin ettiği vesikaları aynı gün saat 14,30 kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara Malzeme Dairesinden Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünden dağıtılmaktadır. (22)

★

Muhammen bedeli 14928 lira olan muhtelif cins ve eb'adda çeşitli 16 Haziran 936 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usuliyile Ankara İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1119,60 liralık muvakkat teminatları tekliflerini ve kanunun tayin ettiği vesikaları aynı gün saat 14,30 kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara Malzeme Dairesinden Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünden dağıtılmaktadır. (22)

• İstanbul belediyesi İlanları •

Belediye temizlik işleri araç atölyesi için 955 kilo ince, orta, lın sabunlu kösele ile 255 kilo vaketa açık eksiltmeye konulmuş

Köselenin kilosuna 220 kuruş vaketanın kilosuna 190 kuruş tahmin olunmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülür.

siltmeye girmek isteyenler kanunun tayin ettiği vesikalarla 194 liralık muvakkat teminat mabzuz veya mektubiyle 13/5/936 çarşan günü saat 15 de daimi encümente bulunmalıdırlar. (B.) (22)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

1 — Şehzadebaşında Muhtesib İskender, Kavala sokağında 6 cami avlusunda sağ tarafta bir oda.

2 — Şehzadebaşında muhtesib İskender, Kavala sokağında 6 cami avlusunda sol tarafta iki oda.

3 — Sirkeci Hocaapaşa hanı arsasından bir kısmı.

4 — Şehremini, Çapa, Topkapı caddesinde Kazasker Mehmed camii yeri.

Kira müddeti: 937 senesi mayıs nihayetine kadar.

5 — Terkos gölü civarında Mandıracı çayırının 936 senesi otu.

6 — Terkos gölü civarında Ormanlı köyü önünde Silâhdarağa çayırının 936 senesi otu.

Yukarıda yazılı mahaller 937 senesi mayıs nihayetine kadar kir verilerek ve çayırın otu biçilip kaldırılmak üzere açık arttırılmak üzere konulmuştur. İstekliler 8/Mayıs/936 cuma günü saat on beşe kadar İstanbul Vakıflar başmüdürlüğünde Akarat kalemine gelmeleri. (22)

Kiralık konforlu küçük apartman

Üç oda, banyo, mutfak. Kallorifer, sıcak su ve asansör. Taksim bahçesi karşısında Topçu caddesi 2 numarada (Uygun) apartmanı.

Zayı — Konya askerlik şubesi almış olduğum askerlik muayene biletimi kaybettim. Yenisini alacak olan eskisinin hükmü yoktur.

Ali oğlu Süley

Zayı — 436 Sicil numaralı aralık ehliyetimi kaybettim, yenisini çağundan eskisini hükmü yoktur. Perşembe pazarı arabacılarca Ekrem Salih

DÜŞÜNCELER

Değerli bir kitab

Tercüme edebiyatımız değerli bir kitab kazandı. Sabiha Zekeriyâ, Adoratski'nin «Diyalektik Materyalizm» adlı eserini güzel bir dil temizliği ve derin bir bilgiyle türkçeye çevirdi.

Materyalizm denince bizde ekseriyet, ya 18 inci asır Fransız materyalizmini, ya onun aşağı yukarı kopyası olan 19 uncu asır Alman materyalizmini anlar. Mekteplerde ve hattâ üniversitelerde, felsefe tarihlerinde okutulan ve okunan hep bu metafizik materyalizmdir. Ve materyalist felsefeye hücum edenler hep bu mekanik materyalizme saldırarak «cumumiyetle» materyalizmin işini bitirdiklerini ilân ederler. Bir

kısmı sosyal endişe ve menfaatlarla, bir kısmı bilgisizlik yüzünden yapılan bu hücumlar ya Diyalektik materyalizmi bile bile bilmemezlikten gelirler, yahut Diyalektik materyalizmden hakikaten haberdar değildirler.

Sabiha Zekeriyânın dilimize çevirdiği eser materyalizme karşı yapılan bu çeşit hücumları kökünden baltalayacaktır. Diyalektik materyalist felsefe bütün sosyal hâdiselerin, en geniş çevresiyle tabiat ilimlerinin en son vakıalarıyla doğruluğunu hergün biraz daha isbat ederken böyle bir eserin dilimize çevrilmiş olması büyük bir kazançtır.

Orhan Selim

Dünyada Neler oldu, Neler oluyor?

Üzeri işlemeli yumurtaları nerede yapıyorlar

Fransada üstü renk renk çiçekler, şekiller ve resimlerle süsü yumurtalar moda olmuş. Bunları kibar salonlarında kıymetli birer babo gibi teşhir ediyorlar. Bu yumurtaların üzerine bu şekilleri işlemek kolay bir iş değildir. Çok değerli sanatlar büyük devkusu yumurtalarının

sathında açtıkları küçük küçük binlerce renkli ibrişimleri geçirerek gergete işler gibi bu güzel şekilleri meydana getiriyorlar. Bu sanatın büyük bir meharettten başka ne kadar sabır ve emek istediğini tasavvur edebilirsiniz.

Fransada yumurta üzerine işleme sanatını ileri götüren sanatlar dağınık şehirlerde çalışmazlar. Hemen hepsinin toplu olduğu bir şehir, hattâ bu şehrin de muayyen bir sokağı vardır. Bu şehir Sen nehri kenarında Rouen şehridir ve bu yumurta sanatlarının çalıştığı sokağa «İşlemeli yumurtalar sokağı» ismi verilmiştir.

Meyhane sergisi

Roterdamın büyük birahanelerinden birinde bu yakınlarda bir sergi açılıyor. Bu sergide Hollândanın yer altı meyhanesi, Almanyanın birahane, Viyananın kahvehane, İngilterenin bar, Fransanın kabare, Çinin çayhane, Hindistanın lokanta tipleri teşhir edilecektir.

Acaba bizim koltuk meyhanecileri bu sergiye iştirak etmeyecekler mi...

İsteddiği...

1870 harbinden sonra Clemenceau Montmartre belediye reisi idi. Orada bir de muayenehane açmıştı. Arada sırada hasta da geliyordu.

Bir gün muayenehaneye kendi halinde bir amacağız gelid. Clemenceau daha o zamanlar «Kaplan» lakabını kazanmamıştı, fakat gene de kaşları çatıktı. Gelene emretti:

— Soyun!

Adamcağız şaşaladı:

— Ben mi?...

— Evet sen, daha duruyorsun.

Adamcağız soyundu. Clemenceau adamı iyice muayene etti:

— Bir şeyin yok, dedi, istediğin nedir?...

— Hademelik istiyorum!...

Tersine

Hiç çare yok, Avrupa ne yaparsa, Amerika aksini yapacak.

Misal: Biz otomobil kazalarının önünü almak için, otomobillerin süratini tahdid ediyoruz; hızlı giden şoförlere ceza yazıyoruz.

Nev Yorkta mütehassıslar toplanmışlar ve otomobil kazalarının önüne geçmek için, her otomobilin en az 80 kilometre hızla yol almasını münasip görmüşler!...

Var mı bir diyeceğiniz?...

İki bin sene sonra

Kadınlarda romatizma, verem kalmıyacak.

Kadınlar çok geç ihtiyarlıyacaklar, seksen yaşında bir kadın ancak otuz beş yaşında görünecek.

Çamaşırlar, tabak çanak ve bir kısım elbiseler kâğıttan yapılacak, bir kerre kullanılıp atılacak. Çamaşır, bulaşık yıkama derdi kalmıyacak.

Birşey değişmeyecek: Kadınlarda analık şefkati ve iyi yemek merakı...

Bir ligiz kadın doktoru 2000 sene sonra böyle olacağını söylüyor.

BULMACAMIZ

Soldan sağa

- 1 — Kâkül (6) Alfabenin bir harfi (2)
- 2 — Törpü (3) Coşkun (6)
- 3 — Nesil (3)
- 4 — Şilte örtüsü (6)
- 5 — Nota (2) Bir yemiş (3)
- 6 — At ayağına çakılan (3) Kırk teli maden (5)
- 7 — Kışanın aksı (4)
- 8 — İstanbulda meşhur semt (7)
- 9 — Defa (4) Beraber (2)
- 10 — Parlatan (4) Beş sarılan (5).

Yukardan aşağı

- 1 — Sağlamlaştırma (1)
- 2 — Nida (2) Zaman (2) Edat (2)
- 3 — Nota (2) Aktörün yaptığı (3)
- 4 — Kuşak yeri (3)
- 5 — Yemek (2) Cefa (3)
- 6 — Derinin altındaki (2) Elmas meşhurdur (6)
- 7 — Klöp (6)
- 8 — Tuz konmuş (5)
- 9 — Al renk (7)
- 10 — Çayırık (3) Aklında tut (6)
- 11 — Çöküntü bakiyesi (5) Beyaz (2)

KANSIZLIK Nörasteni, zayıf ve Chlorose

SIROP DESCHIENS, PARIS

4000 çift torik denize döküldü

Son günlerde fazla balık bolluğu var

Dün balık çok bollanmış ve bunun tesiriyle fiatlar birdenbire düşmüştür. Büyük bir torik akını başlaması yüzünden muhtelif yerlerde tutulan 15,000 çift torik balığı balıkhaneye getirilmiştir. Geçenlerde 19 kuruştan muamele gören toriğin çifti 3 kuruşa kadar düşmüş ve alıcı bulamaması yüzünden satılmayan 4000 çift balık Sarayburnu açıklarına götürülerek denize dökülmüştür. Balıkçılar bu vaziyet karşısında zarara uğramamak için fazla balık tutmamağa karar vermişlerdir.

Maamafih perakendeciler tanesini 60 paraya aldıkları torikleri, bolluğa rağmen yedi kuruştan aşağı indirmemişlerdir. Fiatların ucuzlaması iç piyasada sarfiyatı arttırmıştır. Fakat ecnebi ahıclar dün az mal aldıklarından tutulan balıkların mühim bir kısmı kalmıştır. İtalyanlar daha ziyade ton (orkinos) balığına rağbet gösteriyorlar. Bunların kilosu 5 kuruştur. İstavrid balığı da fazla çıkmış. kilosu toptan 6-7, perakende 10-15 kuruşa düşmüştür. Kefal balıkları toptan 30, perakende 40 kuruşa satılıyor. Yalnız kalkan balığı pahalıdır. Çünkü Samsundan iki günden beri mal gelmemiştir. Yerli kalkan balıkları kilosu 40-50 kuruşa satılıyor.

Kılıç balığı, ucuz istihsal temin eden yeni usulün tatbiki dolayısıyla çok fazla çıkmıştır. 35 kuruşa kadar inmiştir.

Yağ ucuzluyor

Zeytinyağı fiatlarının daha fazla inmesi bekleniyor

Umumiyetle yağ fiatları düşmektedir. Zeytinyağ geçenlerde çok yükselmiş ve bunun tesiriyle sarfiyat yanı yarıya azalmıştı. Sermayelerini, vaziyetten istifade maksadile zeytinyağ stokları için yatıran spekülâtörler umumî rağbetsizlik karşısında dayanamıyarak telâşa düşmüşler ve fiatları indirmeye başlamışlardır. Ekstra ekstra yağlar 55, ekstra mallar 52 kuruşa kadar düşmüştür. Bunlar toptan fiatlardır. Maamafih Sökeden gelen yağların toptan 58 kuruşa piyasaya çıkarılması dolayısıyla yapılan bu tenzilât zeytinyağ piyasasını canlandırmaya kâfi gelmemiştir.

Müstehlikleri çekinmeğe sevkeden bir nokta da bazı esnafın hilekârlıklarıdır. Bu esnaf, stock sahibi büyük spekülâtörlerin tuttukları yolu takip ederek fiatları beş kuruş kadar indirmeye mecbur olmakla beraber kilo yerine litre kullanmak suretile kilo başına 120 gram kadar eksik mal verdiklerinden halkı zarara uğrattıyorlar. Alâkâlıların bir kısmı bile, şimdiki fiatların normalden uzak olması yüzünden tutunamayacağını, yakında zeytinyağın geçen senekine yakın derecede ucuzlayacağını, yeni mahsulün az olacağı hakkındaki haberlerin mübalağalı olduğunu, memleketin ihtiyacına yetecek, hattâ artacak kadar stok bulunduğunu söylüyorlar.

Zeytinyağ fiatının inmesinde, sade yağ fiatlarındaki değişikliğin de tesiri olmuştur. İki ay evvel toptan fiatı 105 kuruş olan Vakıfkebir Trabzon yağları 75 kuruşa inmiştir. Çünkü istihsalât havalının müsaid gitmesi sebebiyle çoğalmıştır. Bunların perakende fiatı 80-90 kuruştur.

Muğlada yabancı domuz mücadelesi

Muğla 1 (A.A.) — İl içinde yabancı domuz mücadelesine devam edilmektedir. Şimdiye kadar bine yakın domuz öldürülmüştür.

Muğla elektrik fabrikası yandı

Muğla 1 (A.A.) — Gece saat birde elektrik fabrikasında çıkan bir yangın sonunda elektrik fabrikasının makine dairesi kâmilan yanmıştır. Yangının nasıl ve neden çıktığı hakkında tahkikat yapılmaktadır. İnsanca zayıf yoktur.

Bu pazar günü

NOVOTNI

BAHÇESİ AÇILIYOR

En iyi yemekler

Bira 20 kuruş

Mükemmel müzik ve şarkılar.

YUSUF İZZETTİN EFENDİNİN ÖLÜMÜ

Veliahtın deliliği nasıl meydana çıktı?

Operatör Cemil paşa, dilini muayene için iki defa çağırılıyor

— 3 —

Yazan: Mustafa Ragıp

Köşkte toplanan vukelâ, gazetelere verilecek resmî tebliğ ile beraber, Yusuf İzzeddin efendinin nâşi üzerinde yapılacak fennî tetkikten sonra hekimlerin verecekleri raporu da birlikte neşretmek istediler. Ancak bu rapor, şehzadenin nasıl intihar ettiğini gösterecek ölümün maddî, manevî sebepleri ile şehzadenin ruhl ve marazî bütün vaziyetini izah edebilecek mahiyette olacağından veliahdın cesedini muayene eden hekimler, ölüme sebebiyet veren yaraların vaziyetine göre ilk önce kısa bir rapor vermedi münasip gördüler. Diğer büyük rapor, daha mufassal ve daha müdellel olacaktı.

Yukarıda isimlerini kaydettiğim hekimlerin verdiği ilk rapor şudur:

«Veliahdı saltanatı seniyye Yusuf İzzeddin efendi hazretleri bu sabah Zin-cirli kuyudaki harem dairesinde sol kolunun iltivâyi mîrfakîsinden intihar kastile kendilerini cerh etmiş ve mezkûr kolun mühim damarlarını kat etmelerinden dolayı husule gelen nezfi azîmedn vefat eylemiş olduklarını ve mufassal raporun derdesti tanzim bulunduğunu mübeyyin işbu rapor takdim kılndı.»

19 Kanunusani, 1331

Hükûmet, bu raporla beraber şu resmî tebliğ de gazetelere varmıştı:

«Cenabıhak ömrü âfiyeti şehriyari müzadda buyursun. Veliahdı saltanatı seniyye Yusuf İzzeddin efendi hazretleri bir müddetten beri mübtelâ oldukları hastahk tesirile bugün Zin-cirli kuyudaki köşklarının harem dairesindeki yatak odalarında kablezval saat yedi buçukta sol kolunun damarlarını kesmek suretile münteheren irthall daribeka buyurmuşlardır. Müsarüfleyhin vefatı zatı şevket smâti hazreti şehriyârî ile hükûmeti seniyyelerince pek ziyade mucibi teessür olmuştur.»

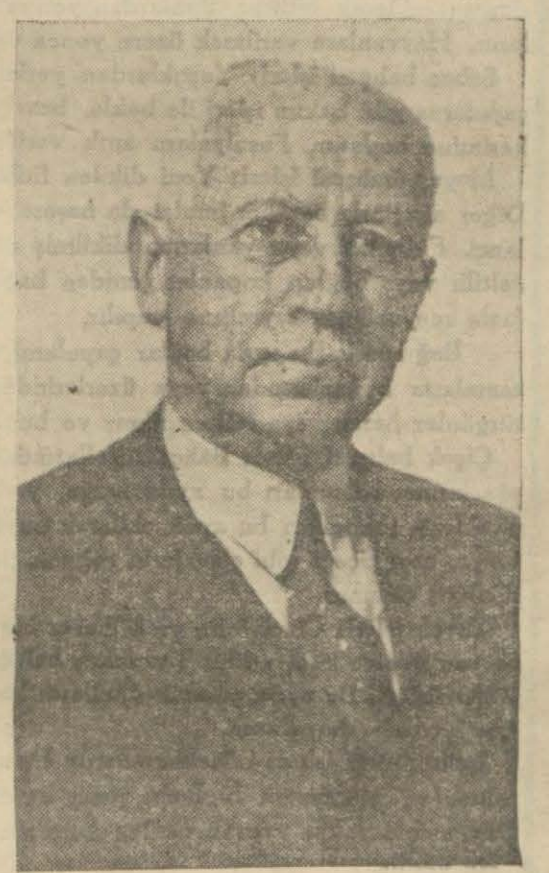
Tahkik heyeti işe başlamadan evvel bizzat dahiliye nazırı Talât beyle zabıtanın giriştiği tahkikat ve hekimlerin veliahdın nâşi üzerindeki yaptıkları tedkikattan sonra Yusuf İzzeddin efendinin intihar ettiğine şüphe kalmayordu.

Fakat, Osmanlı devleti veliahdının bu suretile dünyadan göçüp gitmesi, alelade bir zabta vakası gibi telekki edilemezdi. Hâdiseye el koyan adliye tahkikat heyeti, intiharın nasıl vukua geldiğini, sebeplerini, veliahdın ölümünden evvelki ruhl ve marazî hallerini en küçük teferruatına kadar meydana çıkarmağa karar verdi. Bu maksatla, veliahdın cenazesi, ertesi gün merasimle kaldırılarak Sultan Mahmud türbesinde babası Abdülâzizin yanı başına defnedildiği halde, tahkik heyeti dokuz gün mütemadiyen bu hâdisenin iç yüzünü aydınlatmak için, veliahdın en yakınlarını istilevap etmiş, gerek şehzadenin ölümü sırasında köşkte bulunanların, gerek husulî hayatı ve yaşayış tarzı ile ruhl vaziyetine vakıf olanların malûmatına müracaat etmek suretile gayet geniş bir safhada tahkikata başlamıştı.

VELIAHDIN HASTALIĞI

Bu tahkikat ilerledikçe tahkik heyeti veliahdın ölümündeki hakikî sebebi bütün vezühile meydana çıkarmış, bu apansız ölümün Yusuf İzzeddin efendinin son senelerdeki hastalığının zarurî ve tabii bir neticesi olduğunu anlamıştı. Şu muhakkaktı ki veliahd hasta idi, dimağından, şuurundan hasta idi. O, yıllarca tedavi edilmiş, sanatoryumlara gönderilmiş, fakat hükûmetin gösterdiği bütün alâkaya rağmen, Osmanlı tahtının bu en yakın namzedi şifa bulamamış, kendi vehminin, kendi ruhl marazının kurbanı olmuştu!

Esasen başta Talât bey olduğu halde «İttihad ve terakkî» erkânından hiç biri, veliahdın bu fecî akibetinden hayrete düşmemişlerdi. Halk için yıllarca bir dedi kodu mahiyetinde olan veliahdın hastalığı, hükûmet nazarında meğhul değildi.

Yusuf İzzeddin efendinin deliliğini ilk anhyan operatör Cemil paşa

İttihadçılar, meşrutiyetin daha ilk günlerinde, Yusuf İzzeddin efendiye benimsemişler, bu şehzadenin ileride kendileri için iyi bir padişah olacağı ümidinde kapılmışlardı. 1906 inkılabından evvel kendisinin gizlice Paris'te bulunan bazı Jön Türklerle yarında bulunması, bilhassa Bahaddin Şakir beyi çok himaye etmesi ve nihayet Abdülhamide karşı derin bir nefret ve kin beslemesi gibi sebepler, Yusuf İzzeddin efendiye İttihadçılar nazarında - diğer şehzadelere farkı - bir mevkie çıkarmıştı. Bu itibarla veliahdın hastahkı meydana çıktığı zaman, bütün İttihadçılar çok telâşa düşmüşler, Sultan Reşad'ın ölümü takdirinde vaziyetin kendileri için çok nazik ve tehlikeli olacağını düşünmüşlerdi.

HASTALIK NASIL MEYDANA ÇIKTI?

Yusuf İzzeddin efendinin hastalığı nasıl meydana çıkmış, daha doğrusu hükûmet ve Sultan Reşad veliahdın şüursuzluğunu nasıl anlamışlardı?

Anlatayım:

Balkan harbinden çok zaman evvel, bir sabah erkenden operatör Cemil paşanın Çifte havuzlardaki köşktüne gelen bir haremağası, veliahd Yusuf İzzeddin efendinin paşayı köşktüne çağırıldığını haber verdi.

Cemil paşa, Yusuf İzzeddin efendiye tanımakla beraber, o zamana kadar hususiyetine vakıf değildi. Cemil paşa veliahdın bu daveti ile, kendisinin bir hastalık için çağırıldığına hükmetti. Ve hemen hazırlanarak doğruca Çam-lıcadaki köşktüne gitti.

Cemil paşa, köşke gidince kendisini hiç bekletmediler ve doğruca veliahdın yanına çıkardılar. Yusuf İzzeddin efendi, sakindi, tavrı hareketi gayri tabiiğe delâlet edecek bir halde değildi. Doktoru görünce:

— Paşa, dedi, sizin hazakatınıza büyük bir emniyetim vardır. Rica ederim benim ağzımı dikkatli muayene ediniz bir şey var mı?

Cemil paşa bu teklifi gayet tabii buldu ve şehzadenin ağzını, boğazını inceden inceye muayene ettikten sonra:

— Ağzınızda katıyen bir şey yoktur, emin olabilirsiniz! dedi.

Yusuf İzzeddin efendinin göz bebeklerinin içi güldü, aldığı temnattan memnun ve müsterih olduğu anlaşılıyordu. Hararetil bir lisanla cevap verdi:

— Çok teşekkür ederim.

Ve hemen yeleğinin cebindeki altın, murassa kordonlu saati çıkararak:

— Size hediye olsun!

Diğer operatöre uzattı.

Cemil paşa, veliahdın bu hediyesine teşekkür ettikten ve verilen on beş altın lira vizite ücretini aldıktan sonra şehzadenin yanından ayrıldı.

(Arkası var)

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

Ziraat takvimi

Mayıs ayında yapılacak işler

Tarla işleri: Nisan ayında bitirilemeyen mısır, keten, kenevir, susam, pamuk gibi yazlıkların ekilmesine -mevsim müsait gittiği takdirde- bu ay başında da devam edilerek bitirilir. Bunlardan yerine göre geçen ayda ekilmiş olanlar çapalanır. Hayvanlara verilerek üzere yonca ve arpa biçilir.

Sebze bahçesi işleri: Yastıklardan yerlerine dikilen yazlık sebzelerin sulama, çapalama gibi bakım işleri ile bakla, bezelye hasadına devam ve kabak, hıyar kesimine başlanır. Fasulyalara sırk verilir.

Meyva bahçesi işleri: Yeni dikilen fidanlara -mevsim kurak giderse- su verilir. Diğer ağaçlarla beraber bunlar da hasere ve hastalıklardan korunmak için ilaçlanır. Fidanlar veya yanlarına dikilmiş olan herkelelerden eğrilmiş olanlar düzeltilir veya bağları kopanlar yeniden bağlanır meyva ağaçları üzerinde görülen fazla meyvalarda seyreltme yapılır.

Bağ işleri: Bu ayda bağlar çapalanır, kükürt ve bordo bulamacı serpilir, asmaların boğazlarından veya üzerlerinden çıkan lüzumsuz filizler koparılır. Genç sürgünler herkele veya tellere alınır ve bunlar da uc alma yapılır.

Çiçek bahçesi işleri: Bahçe yollarındaki levanin, şimsir kırkılız ve birçok süs ağaçlarının tohumları bu ayda açığa, yerlerine ekilir. Geçen ayda ekilemeyen çiçeklerin tohumları bu ayda ekilerek bu işe nihayet verilir. Vanilya, mine, betonya, ateş çiçeği gibi çiçeklerle soğanlı çiçeklerin soğanları da bu ayda yerlerine dikilmiş bulunur.

Tavuk işleri: Cıvcıvlerin ve bilhassa hindi yavrularının büyütilmesine, yemlerine son derece itina edilir. Tavukları kuluçkaya oturtmaya bu ayda nihayet verilir.

Anı işleri: Bu ayda çıkacak oğulların kaçınılmamasına dikkat edilir ve bunlar için kovanlar hazırlanır.

İpek böceği işleri: Böcekhanelerde bu ayda fazla faaliyet vardır. Açılmış olan tohumlar, muntazam beslenir, genç kurdulara bu devrede dalsız yapraklar verilir. Başlangıçta yalnız yaprak verilen kurdulara daha sonraları dallar ile beraber yaprak verilir.

SALON ÇİÇEKLERİNDEN

AMARYLLIS

Salonlarımızı süsleyen, soğanlılarla saksılarda veya serlerde yetiştirilen Amaryllisler, çok güzel ve kıymetli çiçeklerdendir..

Amaryllislerin bir çok nevlere meyanında, en makbul, çiçeği iri, beyaz ve güzel olan Amaryllis Vittata hibridi'dir. Keza koyu, ateş kırmızısı renginde ve müteaddit çiçekli olan diğer bir nevi amaryllis farosissinadır ki: Bu da çok güzeldir.

Amaryllisler, ekseriyetle soğanlılarla ve soğanları yanında yavruçukları ile tekdir edilir.. Tohumlarla tekdir, ender ahvalde ve bir takım yeni nevlere elde etmek maksadıyla müracaat edilir..

Amaryllislerin yetiştirilmesinde o kadar fazla dikkat ve itina lüzum yoktur..

Yanmış inek gübresi, yıkanmış dere kumu, funda toprağından mürekkep karışık toprak saksılara doldurulur ve Amaryllis soğanları kânunusani veya şubat ayında saksılara dikilir.. Saksılara ekilecek soğanların kışı iyi bir şekilde geçirmeleri lâzım-

dır. Saksılar 15 - 18 derece hararettiki sıcak odalarda bulundurulur. Amaryllis soğanları orada uyanmağa başlarlar. Soğanların teşekkül ve uyanma, çimlenme esnasında derece hararetin birdenbire yükselmesi doğru değildir..

Amaryllislerin çiçek açma zamanı, soğanların ekilme zamanına, saksıların bulunduğu yerin derece hararetine göre: Şubattan mart, mayıs bida-yetlerine doğru başlar..

Yaşlı, bir kaç senelik soğanlardan, oldukça büyük, kuvvetli ve müteaddit çiçekler elde etmek kabildir.

Çiçek açma zamanından sonra, çiçekler dökülerek, bundan sonra soğanların teşekkül ve yavruçuk devresi başlar. Çiçek açma zamanında, Amaryllisler güneşli yerleri ve bundan sonra, teşekkül devresinde de gölgeli yerleri sever..

Yazın Amaryllisleri rüzgârdan masun, muhafazalı yerlerde bulundurmak lâzımdır. Amaryllislerin çok sık ve fazla sulanmağa tahammülleri yoktur..

Amaryllis soğanları, ya saksılarda ve yahut ta çıkılarak + 4 - 8 derece hararete, karanlık, kurak mahallerde kış nihayetine kadar muhafaza edilir ve kânunusani veya şubatta soğanlar tekrar saksılara, yukarıda söylediğimiz tarzda dikilir...

Bağ ve ağaç hastalıklarından:

Külleleme

Bazı yerlerde (ak ballık) ismi de verilen bu mantarî hastalık; asmalardan başka muhtelif meyvalı, meyvasız ağaçlara, sebze ve çiçeklere de musallat olur. Biz bu yazımızda bağlardaki şekilden bahsedeceğiz. Külleme; asmaların sürgün, yaprak, çiçek ve danelerine arz olursa da hastalıktan en fazla müteessir olan kısım, çiçek ve danelerdir. Hastalık, yukarıda saydığımız asma aksamı üzerinde kırılı beyaz renkte bir toz tabakası halinde kendisini gösterir. Yaprakların üst ve bilhassa alt yüzlerindeki toz tabakası parmakla dokunulduğunda kolaylıkla çıkar. Külleme, sürgünlerin uçlarını, yaprakları kurutur, çiçeklerde çok defa silkmeye sebebiyet verir. Hastalıklı daneler esmerleşir, çatlar ve çekirdekleri meydana çıkar.

Bu hastalıkla mücadele için toz ve mayi halinde muhtelif ilaçlar varsa da bunlar içerisinde her yerde tedariki mümkün, ucuz ve müessir olanı dolayısıyla kükürt en iyisidir. Yalnız bu işte kullanılacak kükürt; toz halinde, gayet ince ve saf olmalıdır. Kükürt ne kadar ince olursa o kadar iktisadî bir şekilde serpilmiş olacağı gibi asmanın atıldığı kısımlarına da iyi yapışır ve dolayısıyla hastalığı husule getiren mantara karşı tesiri de o kadar iyi olur.

Kükürt; günün çok sıcak zamanları müstesna olmak üzere sabahları veya akşam üzerleri serpilmelidir. Yalnız kükürdün bilhassa yaprakların alt taraflarına, salkımlara ras gelecek şekilde serpilmesi ve bu işin rüzgârlı havalarda yapılmaması lâzımdır.

Kükürt, asmalar çiçek açmadan evvel bir ve meyva bağladuktan sonra da bir yağmuru müteakib ve mevsim yağışlı gidiyorsa üzümlere ben düşmeden evvel de bir defa olmak üzere umumiyetle üç defa serpilmelidir. Kükürt, en basit şekilde ince tülbendlerle serpilirdiği gibi bu hususta mahrutu nakış şeklinde teneke- den yapılmış kaplar veya üzerin- de kükürt hazinesi bulunan kö- rüklerle serpilir. Daha iyisi bu hususta şekilde görüldüğü gibi kükürt tulumbaşı kullanmaktır.

Bağ ve meyva ağaçları hastalıklarına karşı kullanılan ilaçlardan:

Bordo bulamacı

Bordo bulamacı dediğimiz ve göztaş ile kireçten ibaret olan bu ilaç, diğer bir yazımızda bahsettiğimiz ve bağlarda, meyva ağaçlarında görülen pas hastalığı ile diğer bütün mnatarî hastalıklara karşı kullanılır.

Hastalığın bir muhit veya bağdaki şiddetine göre ilaç, umumiyetle % 1-2 nisbetinde hazırlırsa da kaideten yaprakların henüz küçük, körpe, nazık olduğu birinci ilaçlama devresinde bulamacı % 1 nisbetinde ikincisi % 1,5 ve üçüncüsü % 2 nisbetinde hazırlanmalıdır. Bulamacı, yapılış tarzları, büyüklükleri muhtelif olan püskürgeçler ile serpilmelidir. Bunlardan biri resimde görülmektedir.

Kullanılacak göztaş saf; kireç temiz ve su tercihan yağmur veya çeşme suyu ve içerisinde ilacın hazırlanacağı kab tahta veya çimento olmalıdır. İlaç, şu şekilde

hazırlanır:

Meselâ % 1 nisbetinde yani yüz litre (kilo) suda bir kilo göztaş bulunacak şekilde hazırlanacak bir bordo bulamacı için bir kilo göztaş; söğüt veya kamyş bir sepet veya bez içerisinde konarak 50 litre suyu havi bir kabın içerisinde sarkıtılır. Diğer taraftan safiyetine göre yarım veya bir kilo sönmemiş kireç alınarak bir teneke içerisinde muayyen bir miktar su (meselâ 10 litre) ile söndürülür. Eğer sönmemiş kireç yerine elde sönmüş kireç varsa o zaman kirecin miktarını, kullanılan göztaş miktarının 2-3

misline çıkarmak lâzımdır.

Yeni veya eskiden söndürülmüş su ile sulandırılan ve iyice karıştırılan kireç bir elek veya ince süzgeçten süzülerek en aşağı 100 litre su alarak bir fıçı içerisinde boşaltılır ve üzerine 50 litre oluncuya kadar su konulur.

Bundan sonra yavaş yavaş dökmek ve tahta bir sopa ile mütemadiyen karıştırmak suretile evvelce 50 litre su da eritilmiş göztaş mahlûlü, kireç mahlûlü üzerine dökülürse 100 litre lik % 1 nisbetinde bir bordo bulamacı hazırlanmış olur.

Yalnız kirecin miktarı az olursa ilaç, yaprakları yakar. Bu sebeple mahlûlün tam nisbette yani ilaç içerisinde kirecin fazla değil fakat kâfi miktarda bulunması lâzımdır. Bunun için de hazırlanan bulamacı, ecza depolarından her zaman tedariki mümkün olan kırmızı turnesol kağıdı ile kontrol edilmelidir. İyi hazırlanmış bir ilaç, içerisinde batırılan bir kırmızı turnesol kağıdının rengini hafifçe mavime çevirmelidir. Eğer, kağıdın rengi mavime dönmezse içerisinde az bir miktar daha kireç ilâve ve karıştırıldıktan sonra tekrar turnesol kağıdı ile muayene edilmelidir.

Eğer elde turnesol kağıdı yok ise hazırlanan ilaç içerisinde bir kaç asma yaprağı daldırılarak yaprakların buruşup buruşmadıklarına dikkat edilmelidir. Yaprak buruşmazsa ilaç iyi hazırlanmış demektir. Yahut ilacın üst tarafından bir bardak içerisinde bir miktar alınarak rengine bakılır. Eğer ilacın rengi mavim ise kireç az, eğer bulanık ise kireç fazla ilâve edilmiş demektir.

OKUYUCULARIMIZIN SORDUKLARINA CEVAPLARIMIZ:

Gül püseronları

Bayan Ferhan - Yeşilköy: Güllerinizin gonce ve filizlerine anız olan yeşil böcekler; gül püseronlarıdır. Buna karşı aşağıda yapılmasını tarif edeceğimiz ilacı birer hafta fasla ile 2-3 defa serpen- seniz çok iyi netice alırsınız.

100 litrelik (kiloluk) ilaç hazırlamak için ecza depolarına Mısır çarşısında satılan acı ağacı talaşından 1,5 kilo satın alınarak bir gaz tenekesi içerisinde muayyen bir miktar su ile (meselâ 10 litre) akşamdan sabaha kadar bırakılır ve sabahleyin bu mahlûl bir saat kadar iyice kaynatılır ve soğuduktan sonra bir tülbenden süzülerek talaş kısmı tülbend üzerinde alkonulur. Diğer taraftan 2,5 kilo Arap sabununu gene muayyen bir miktardaki su içerisinde güzelce eritildikten sonra büyükçe bir kap içerisinde birbirile karıştırılır ve heyeti umumiyesi 100

litre oluncuya kadar üzerine temiz su konulur.

Güllerinizin miktarına göre ilacı bu nisbet üzerine daha az veya daha çok yapabilirsiniz.

Güllere anız olan böcekler

Bay Şaban - Üsküdar: Güllerin yapraklarına anız olan böceklerle nasıl mücadele edileceğini soruyorsunuz.

Güllere müsallat olan birçok böcekler vardır. Eğer güllerinize gördüklerinizi ve ekseriya yaprakların alt taraflarında ve goncelerde bulunan ve yeşil renkte olan ve bite benzeyen böcekler ise bunlarla nasıl mücadele edileceğini bu yazımızda bir okuyucumuzun sorusuna verdiğimiz cevapta okur ve ona göre hareket edersiniz. Eğer bunlar değil ise nasıl böcekler olduğunu bize tarif ederseniz ona göre size ilaç tavsiye ederiz.

YEŞİL ELMALAR

Yazan: ?

Tefrika No. 15

— Şaka etme bayım? demesi üzerine dazlak kafalı şişman yerinden kalktı. Yanımıza geldi:

— Borsa komisyoncusuyuz, anıların böyle işlerden, şu varakayı naktiyeye bir bakalım, dedi.

Bir milyonu, komisyoncuya uzattım. Aldı, evirdi çevirdi elinde. İlk önce sapsarı, sonra kıpkırmızı, sonra bembeyaz oldu. Ve en nihayet Allahın adını anan bir mümin saygısıyla:

— Evet, dedi, bu bir milyon sterlingdir. Şimdiye kadar yüzünü görmemiştim ama bunun bir milyon sterling olduğuna kabımı basarım. Buyrun efendim.

Parayı geri verdi. Ahçıya döndü: — Bayın borcu ne kadar? dedi.

— Elli iki buçuk kuruş...

— Ali

Elli iki buçuk kuruşu ahçının eline sayan dazlak kafalı bu sefer yine bana döndü:

— Borcunuz olsun bayım, dedi. Ben- deniz dördüncü Vakıf hanı asma kat- ta, «.....» yazıhanesinde çalışırım. Bir emriniz olursa...

— Vallahi, dedim, sizden bir ricam

olup olmayacağını bilemem. Fakat ilk fırsatta borcum olan elli iki buçuk kuruşu iade edeceğime emin olunuz.

Ağzı kulaklarına vardı. Güldü: — Aman efendim elli iki buçuk kuruşun da lâfı mı olurmuş?

Cevap vermedim. Ne cevap verebilirdim ki. Elimi uzattım sadece. Ellerime sarıldı. Bir daha teşekkür ettim ve bir milyonu yeleğimin cebine yerleştirip, ceketimin düğmelerini ilik- lere ahçı dükkânından çıktım.

Şimdi gidip Gökseli bulmalı. Yaptığı yanlışlığı anlatmalı. Yoksa bu yüzden polislin yakamıza yapışması ihtimali bile var.

Lüzumundan çok heyecanlıydim. Hiç kusurum, kabahatim yoktu ama korkmuyordum dersem yalan söylemiş olurum. İnsanları, hele zenginleri çok iyi bilirim. Bir dilenciye beş kuruş verecekleri yerde dalgınlıkla elli kuruş verseler, kendi dalgınlıklarına kızacak yerde dilenciye basarlar küfürü.

Gökselin evinin kapısına geldiğim zaman sınırlarım oldukça yatışmıştı. Yüksek apartmanları, geniş ağaçlık-

lı caddesi ve kapılarının önüne ren- gârenk, kocaman kaplumbağalar gi- bi dizilmiş hususî otomobilleriyle A- yaspaşa ögle uykusunda.

Zile bastım. Kapıyı açan Ali oldu. Şapkam yüzümün yarısını örtecek kadar öne eğikti. Aliye sordum:

— Bay Göksel evde mi?

Beni tanımadı herhalde. Soğuk ve kestirme bir uşak ağızıyla cevap ver- di:

— Hayır. Gitti..

— Gitti mi? Nereye?

— İşleri için Anadoluya.

— Anadolunun neresine? Ankara- ya mı? Kayseriye mi? İzmir mi?

— Bilmiyorum.

— Acaba ne zaman gelir?

— Belki bir ay sonra.

— Bir ay sonra mı? İşte bu olma- dı! Acaba kendisine mektub filân gönderemez miyim? Çok mühim bir iş için. Hayatî bir mesele. Anlıyor mu- sunuz?

— Anlayıp anlamamamda fayda yok. Çünkü nereye gittiğini bilmiyo- rum.

— Öyleyse, hanımefendiyi, şey, ba- yan Gökseli görsem bari..

— Kabil değil.

— Neden?

— Çünkü o da gitti.

Ayşenin de nereye gittiğini, ne za- man döneceğini sormakta mânâ yak-

tu. Ona da alacağım cevap: «Bilmiyo- rum, belki bir ay sonra, anlayıp anla- mamamda fayda yok!» olacaktı.

Aliye teşekkür ettim.

Ters yüzüne uzaklaştım evden.

Bir deli herif tanırım. Boyuna, yük- sek sesle, «Ahvâl fena, ya, Rabbenâ!» diye bir şey tutturmuş, dolaşır durur. Birdenbire o geldi aklıma ve farkına varmaksızın ben de mırıldanmağa başladım: «Ahvâl fena, ya...»

Ahvâl sahiden de kötüydü. Yeni baş- tan Göksel olmama imkân yok. Çün- kü Nuri kahve rengi paltoyla beraber not defterini ve anahtarları da aldı götürdü. Haydi Göksellikten vaz geç- tik Halid Cemal olarak ta yaşamak müşkül. Cebimde bir milyon sterling- den başka metelik yok.

Kafam çatıyacık gibi zonkluyor. Göksel bana bir oyun oynadı desem, bu oyunun iç yüzünü bilmiyorum.

Taksimden Harbiyeye doğru giden geniş caddenin ortasındaki ağaçların altında bir sıraya oturdum. Durup dinlenmeksizim, at koşurur gibi düşündüm de düşündüm, düşünüyorum da, düşünüyorum.

Bir saatlik bir tefekkürden sonra ulaştığım neticeler şunlar oldu:

Gökselin bir plânı vardı, bana bir oyun oynadı. Ama plânın ve oyunun mahiyeti nedir? Meçhul! Öyleyse bu- nu bir yana bırakalım.

Göksel, benim üstümde birisiyle yahut birileriyle bahse girdi. Ama bahsin mahiyeti nedir? Meçhul! Öyleyse bunu da bir yana bırakalım.

Bu iki ihtimali bir yana bıraktık- tan sonra hemen yapılması icab eden işler kalıyor. Alayım bir milyon ster- lingi iş bankasına gideyim. Gökselin hesabına yatırayım oraya. Her haldede alırlar. Gökseli tanırlar nasıl olsa fakat... Evet, işin bir fakatı var: Ba- na: «Bu para senin eline nasıl, nere- den geçti?» diye sormazlar mı? Sorar- lar! Ne cevap veririm? Doğruyu söy- lesem, inanmazlar, tımarhaneyi boy- larız. Yalan söylemeğe kalkışsam Beceremem. Polise teslim ederler.

Bütün bunlar yalnız iş bankası için değil, hangi bankaya gitsem aynı şey. Peki bankaya gitmiyeyim. Tram- vay biletcisi bozmaz ya bir milyonu?

Yapacak bir iş kalıyor, Gökseli ra- sayıncıya kadar bu baş belasını taşı- mak, muhafaza etmek. Hoş doğrusu- nu isterseniz, muhafaza etmekte bu- yük bir güçlük te yok. Hangi hırsla- nı hangi yankesici, bilerek, bu işe bir işe yaramayan bir milyonu aşırmağa kalkışır? Bilmiyeyim, dersiniz, zaten bilmiyeyim beni bir yankesicinin çarp- masına imkân yoktur. Kılığım kıya- fetim bu iş için iştiha verici değil...

(Arkası var)

SÖNEN SANATLER: 2

Çamuru karpuz, kavun suyu ile yuğrularak yapılan küpler

Nerede o içine bir insan sığacak kadar kocaman yer küpleri?

40 senelik eski küpçü:

— İstanbul halkı ağzının tadını unuttu bayım... Senin «su» dediğin küpten içilir... Küpte şöyle bir gün, bir gece durup dinlenmiş su benim indimde beş para etmez. Bizde küpçülük, küpçülük eskiden di. Bir küp yahud bir kaç küpü olmayan bir ev var mı idi acaba?.. Türlü türlü sırlı küplerden başka, içine insan girecek kadar derin yere gömülmüş, yer küpleri...

Bugün öyle mi?.. Artık küpe kimsenin rağbeti kalmadı. Bir kerre şimdiki apartmanlarda şöyle bizim «yirmilik» dediğimiz büyük küpleri koyacak yer yok... Küp satışı gittikçe azalıyor, küpçülük gün geçtikçe sönüyor... Şu gördüğün koskoca küp kaç para bilir misin? 60 kuruş...

— Küpün faydası nedir?..

Eski küpçü benim bu cahilce soruma istihfafla gülümsedi:

— Hangi birini saysam sana.. bilmem ki... İnsanın terlemeyeni, küpün terleyeni makbuldür.. bir kerre yaz günü küpüne suyunu doldurdun mu? Birkaç saat sonra buz gibidir... Hele eskiden «tuzlu» küpler yapardık.. ne idi o «tuzlu» küpler... Ne idi?.. Malûm ya tuz rutubeti muhafaza eder... Dondurmayı bile tuz ve buzla yaparlardı... Bunun için biz Anadoluhisarı'nın toprağına bol bol tuz karıştırırdık... Tuzlu çamurla pişirilen küpler suyu buz gibi yapar... Sonra bu küpler terler, suyu süzer... İçine en fena su koy... Yirmi dört saat sonra memba suyu olup çıkar... Küpün çamurundaki tuz suya öyle bir lezzet verir ki sorma gitsin...

— Küp çamuruna tuz karıştırıldığını hiç duymamıştım...

— Küpçülüğün en ince tarafı, küp çamurunu hazırlamaktır. Asıl iş küp çamurundadır. Öyle ustalar vardır, öyle küpler yaparlardı ki, bunlar içinde bir kaç saat kalmış suyu içerken şaşırırsın.. «Su mu içiyorum? Şerbet mi?..» diye... Küp çamuru hazırlamakta her büyük küpçü ustasının bir sırrı vardır.. Ustalar bu sırrı katiyen başkalarına söylemezler... Çamurun içine akla hayale gelmeyecek şeyler karıştırırlardı... Meselâ eskiden hususî yer küpleri yapıyorlardı.. ısmarlama... Bu küplerin toprağı suyu tatlılaştırır diye ne ile karırlırdı bilir misiniz?.. Karpuz, kavun, üzüm suyu ile...

Evet ben karpuz, kavun, üzüm suyu ile toprağı çamur yapıp, küp şekline sokarak fırına verdiğimiz çok bilirim... İçine biraz da tuz karıştırdık mı?.. Bu küp suyu buz gibi yapar, tadı bal olur...

Amma nerede şimdi o eski küp meraklıları?.. Nerede o karpuz, kavun, üzüm suyu ile çamuru yoğurulan eski küpler?..

— Küp için en iyi toprak hangi topraklardır?

— İstanbulda, Beykoz, Anadoluhisarı toprakları suya çok tad verir...

Hele şimdi Adapazarı toprağın dan yapılan, küpler pek asrileşti. Üzerine türlü türlü süsler, bakın birini size göstereyim... 1936 modelidir,

Yeni yeni yapılan ve üzerine tarihler ve süsler işlenen küp testiler

Adapazarı işi gayet süslü bir küp gösterdi.. üstünde kocaman rakamlarla «1936» yazıyordu..

Destici:

— Bunlara dedi, şimdi «küçük» diyorlarmış...

Gülümsedim. Kırk yıllık destilere de «küçük» kelimesi girdi demek ki...

İhtiyar destici:

— Biz çoktan ölür giderdik ama. Bereket versin şu İstanbul belediyesine... İstanbul belediyesine ne kadar dua etsək yeridir. Şimdi mecburi bir nizam çıkardı. Bütün kahvehanelerde, lokantalarda küp bulunması mecburi... Altı musluklu küpler...

Bunun için lokantacılar, kahveciler gelip küp alıyorlar.

Destiler de aynen küpler gibi gayet iyi topraklardan yapılır... Öyle destiler vardır ki yalnız karpuz suyundan yapılmıştır. İçine terkos suyu koy, Taşdelen diye iç.. amma gitmiyor.. gitmiyor işte.. yalnız desti değil, bütün toprak işleri ölü bir halde..

Eskiden çocukların oyuncakları bile topraktandı. Yalnız şu desti şeklindeki minimini düdüklere... Bunlar tıpkı desti gibidir.. içine su koyarsınız.. üfleyince kanarya gibi, bülbül gibi ötersiniz...

Lâkin artık toprak işine kimse para vermiyor. — H. F.

Atatürk'ün Diyarıbekir'in fahri hemşeriliğini kabul buyurdıkları günün yıldönü münasebetiyle 5 nisan'da Diyarıbekir'de merasim yapılmış, sporcular birliği bir resmî geçid yapmışlardır. Resmimizde umumî müfettiş Abidin Özmen ve müfettişlik, yilâyet erkânile kumandanlar görünüyolar.

Buldan 4 eylül mektebi himaye heyeti ve bu heyet tarafından giydirilen talebeler

İş kanunu lâiyhası

Sanayide çalışan çocuklar, sağlığı koruma tedbirleri

Meclis muhtelit encümeni tarafından kabul edilen iş kanunu lâiyhasının neşrine devam ediyoruz:

MADDE 44 — Hafta tatili ve Ulusal bayramlar kanunlarının tatbik edilmediği on bünden az nüfuslu mahallerde bulunan iş yerlerinden İktisat ve Kâletince lüzum görülenler hakkında, işbu kanunlar tatbik edilir.

MADDE 45 — Cumartesi günleri saat 13 den itibaren tatil etmek mecburiyeti olan işlerde gündelik ücretle çalışan işçilerin cumartesi gününe aid ücretleri, haftanın diğer iş günlerinde olduğu gibi, tam olarak ödenir. Cumartesi günleri tatile tâbi tutulmak mecburiyeti, işçilerin günlük, haftalık veya aylık ücretleri üzerinde de eksiltme yapılmasına sebep tutulamaz.

MADDE 46 — I. - «2739» numaralı «Ulusal bayram ve genel tatiller» kanunu mucibince Cümhuriyet bayramında bilûmum iş yerleri için kapanma mecburiyeti bulunan 29 ilk teşrin gününde:

a) Gündelikle çalışan işçilerin tam olarak bir gündelikleri.

b) Saat hesabı veya parça başına ve yahud yaptığı iş miktarına göre ücret alan çalışan işçilerin, 29 ilk teşrin gününden önceki iş haftasında kazanmış oldukları ücretler tutarının altı iş gününe taksimi suretile elde edilecek vasatî miktar nisbetinde bayram günü ücretleri,

Hiç bir hizmet karşılığı olmaksızın, tatilden önce ödenir.

II - Bulundukları işin mahiyeti dolayısıyla 29 teşrinüvvel gününde de çalışan işçilerin o güne aid ücretleri iki misli olarak ödenir.

III - «2739» numaralı kanun mucibince işleri tatil etmek mecburiyeti bulunmayan bayram ve tatil günlerinde kendiliklerinden iş yerlerini kapatmak tarzını tutan iş yerleri, işbu ihtiyarî katma günleri için gündelik veya sair şekillerde ücretlerin ödenmesi veya ödenmemesi keyfiyetlerini iş yerlerinin dahilî talimatnamelerinde tesbit ederler.

MADDE 47 — a) Her hangi bir iş yerinde genel olarak muayyen çalışma saatlerinden önce veya sonra yapılması gerekli olan hazırlama veya tamamlama yahud temizleme işlerinde çalışan işçiler;

b) Vazifeleri aslında bir teviye sürmeyip vakit vakit ifa edilmek icab eden kontrolcu, bekçi, gece nöbetçisi gibi işçiler;

c) Direktör, ispektör gibi bir işin sevk ve idaresi ile, nezaretile muvazaf veya emniyet ve itimad işlerinde müstahdem kimseler hakkında iş tanzimine aid hükümlerden hangilerinin tatbik edilmeyeceği yahud ne gibi değişik şartlar ve usuller ihtihaz olunacağı bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 48 — 16 yaşı doldurmamış olan çocukların, her hangi işde olursa olsun, günde 8 saatten fazla çalıştırılmaları yasaktır. Bunlardan ilk mektebe devam edenlerin, iş saatleri mektep saatlerine mâni olmayacak şekilde tanzim olunur ve ders saatleri 8 saatlik çalışma müddetinin içinde sayılır.

MADDE 49 — Maden ocakları işleri, kablo döşenmesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yer altında veya su altında çalışılacak işlerde, 18 yaşı doldurmamış erkek çocukların veya istisnasız her yaştaki kız ve kadınların çalıştırılmaları yasaktır.

MADDE 50 — I. - Sanayide aid işlerde 18 yaşı doldurmamış erkek çocuklarla her yaştaki kız ve kadınların gece çalıştırılmaları yasaktır.

II - Bu kanunun meriyete girmesinden itibaren dört yıl müddetle, sosyal ve ekonomik bakımdan görülecek lüzuma dayanarak, İktisad vekâleti, bazı sanayi işlerinde, istisnâî ve muvakkat mahiyette olmak üzere, 16 dan yukarı yaştaki kız ve erkek çocuklarla daha büyük kadın işçilerin gece çalıştırılmaları, izin verebilir. Bu takdirde işçi kadınların veya kız ve erkek çocukların ne gibi şartlar altında ve ne yolda gece çalıştırılacaklarının tayin ve tesbiti de aynı vekâlete aittir.

III - Bir iş yerinde önceden tahmin edilmeyen veya önüne geçilemeyen ve muayyen vakitlerde vuku bulmak mahiyetini göstermeyen bir ârizanın çıkması gibi mücbir sebeplerin hudusı

takdirinde, «I» numaralı fıkradaki gece çalışma yasağı, 16 dan yukarı yaştaki kız ve erkek çocuklarla daha büyük kadın işçiler hakkında, o hâdiseye münhasır olmak üzere, varid olmayabilir. Şu kadar ki böyle bir hâdisenin zuhuru, iş veren, bu hâdisenin mahiyetini, başlama ve bitme anlarını, 24 saat içinde, mahallî hükûmetin alâkadar makamına bildirmeğe mecburdur.

MADDE 51 — Her iş veren, iş yerinde çalıştırdığı işçilerden:

a) 12 - 16 yaşlar arasındaki çocukların;

b) 16 dan yukarı ve 18 yaş henüz doldurmamış çocukların;

c) 18 yaşı doldurmuş ve daha büyük yaştaki kadın işçilerin;

ç) 18 yaşı doldurmuş ve daha büyük yaştaki erkek işçilerin;

Aynı ayrı cetvellerini yapmağa ve bu cetvellerde işçilerden her birinin isimleri ile doğum tarihlerini, her gün işe başlama ve bitirme saatlerini, dinlenme zamanlarını, emzikli kadınlar için çocuk emzirme zamanlarını, gebe kadınların vaziyetlerini kaydetmeğe ve Hükûmetin alâkadar makamına vuku bulacak her isteyişte bu cetvelleri ibraz etlemeğe mecburdur.

MADDE 52 — İktisad vekâleti tarafından vakı olacak teklif üzerine:

a) 35 nci madde mucibince muayyen çalışma müddetinin bir haftalık iş günlerine tevzi suretile yürütülmesine, mahiyetleri icabı olarak, imkân bulunmayan işlere aid istisnâî hâllere münhasır kalmak şartile, çalışma müddetini haftadan daha uzun bir devreye göre tanzim eder şekilde ve fakat o devreye konulan topyekûn müddetin her bir iş haftasına düşen vasatîsi, kanunî çalışma müddetini aşmamak kaydı altında tatbikî icab eden usuller;

b) Daimî mahiyetleri dolayısıyla günün hiç bir devresinde durmaksızın biri ardınca işçi postaları çalıştırılarak işletilen yahud nöbetleşen işçi postaları ile yapılan işler için, çalışma müddetlerine, hafta tatillerine ve gece çalışma şart ve tarzları ile çalışma ortasındaki mecburi dinlenmelere aid hususî kaideler nizamnamelerle tesbit edilir.

İKİNCİ KISIM Birinci fasıl

İşçilerin sağlığını koruma ve iş emniyeti hükümleri

MADDE 53 — Her iş veren, iş yerinde işçilerin sağlığını korumak ve iş emniyetini temin etmek için gerekli olan tedbirleri almakla ve bu husustaki şartları ve tertibatı noksanzı bulundurmakla mükelleftir.

İşçiler de bu yoldaki usuller ve şartlara uymayacak hareketler ve hallerde bulunmamağa mecburdurlar.

MADDE 54 — Umumi hıfzıssıhha kanununun 179 uncu maddesinde yazıldığı veçhile iş yerlerinin ve bunlara aid ikametgâh ve sair gibi müstemilâtın haiz olması lâzım gelen sıhhi vasıf ve şartları ve iş yerlerinde kullanılan âlât ve edevat, makineler ve iptidâî maddeler yüzünden zuhuru melhuz kaza ve sarî veya meslekî hastalıkların zuhuru mâni tedabir ve vesaitin ve her sınıf müesseselerde iş kazalarına karşı iş yerlerinde bulundurulması mecburi olan tedavi levazımının nelerden ibaret olduğunu tesbit etmek üzere İktisad ve Sıhhat ve İctimâî muavenet vekâletlerince bir nizamname yapılacaktır.

Kanunun meriyete girmesinden itibaren altı ay içinde çıkarılacak olan işbu umumî nizamnamenin başka, bazı işlerin kendilerine mahsus şartları ve mahiyetleri dolayısıyla lüzum görüldüğü takdirde bu işlerin gerektirdiği özel tedbirleri göstermek üzere yine iki vekâletçe birlikte hazırlanacak ayrı ayrı nizamnameler dahi çıkarılır.

(Kanun lâiyhasının diğer ahkâmını yarin neşredebceğiz.)

Cemal Nadir Karikatür Albümü

Mevcudu tükenen «Cemal Nadir Karikatür Albümü» tekrar basılarak satışa çıkarılmıştır. Muallim Ahmed Halit kitaphanesinde bu'unur. Fiyatı 50 kuruştur.

Saray ve Babiâlinin iç yüzü

Yazan : SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 679

Hünkârın fincanı ile içilen kahve - Bir münakaşa: zeydî mi, yezidî mi?

Abdülhamid bir gün Mekke emirine mahremane bir mektup yazdırmak ister. Başkâtib Tahsin paşa mabeyin kâtiplerinin en müktedirlerinden Reşid beyi (H. Nâzım) yanına alarak zülvecheyn dairesine gider.

İzzet Holo paşa ile kızlarağası Abdülğani ağa da orada hazır bulunur. Yazılacak şey tarif edilir; Reşid bey yazmağa koyulur.

Abdülhamid oturduğu odanın kapısını açarak Tahsin ve İzzet paşaları yanına çağırır. Abdülğani ağa da davet edilmediğinden müteessiren çıkar, gider; Reşid bey odada yalnız kalır.

Biraz sonra Tahsin ve İzzet paşalar da hünkârın yanından çıkarak dairelerine giderler.

Zülvecheyn dairesinde padişahın hususi hizmetinde iki bekçi vardı. İkisi de saf adamlardı.

Bir gün hünkâr kızarak bunlardan birini hizmetinden kızarmıştı; diğeri de arkadaşından ayrılmak istemiyerek vazifesini terk ile Beşiktaş'a savuşmuş, davet olunduğu halde gelmemiştir de nihayet ikisi birlikte gene hizmete alınmıştır.

Abdülhamidin içtiği su ikinci kilerci Hüseyin efendi tarafından bir sürahiye konulur, bu sürahi mühürlü bir çanta içinde kendisine götürülürdü. malumdur ki Abdülhamid sigarayı ve kahveyi çok içerdi.

En eski emekdarlarından olan tütüncübaşı Ali efendi hünkârın mizacını iyi bilirdi; en iyi cins tütünlerden (1) yaptığı harmanlardan sigara hazırlar, mahir ve emniyetli adamlar marifetile yaptırdığı sigaraları kutu içinde padişaha takdim ederdi. Padişahın kahvelerini de kahvecibaşı Halil ağa hazırlar, bir tepsi içinde iki beyaz fincan ve bir cezve ile gönderirdi.

Abdülhamid ekseriya bir fincan ile iktifa etmez, fakat ikinci kahveyi ilk fincandan içmiyerek gözü önünde ikinci temiz fincana döktürürdü.

Reşid bey müsveddeyi tanzim ile meşgul iken Abdülhamid bekçilerden birine kahve emreder. Kahveci tepsi üstünde iki fincan ile kahve götürür; Abdülhamidin yanından çıktktan sonra yazı ile meşgul olan Reşid beyin bulunduğu odadan geçerken kâtib beye:

— Kahve içmez misin?

Diye sorar. Reşid bey de:

— Kahve de içtim, sigara da!

Cevabını verir. Abdülhamid bu defa bir fincan kahve ile iktifa etmişti. Kahveci hünkâra mahsus ikinci fincan ile Reşid beye kahve verir. Reşid bey kahveyi içerken Abdülhamid kapıyı açar, bekçiye:

— Başkâtibi çağır!

Diye emreder. Reşid bey kapıda padişahı görür, görmez şaşırır. Abdülhamidin kendine mahsus fincan ile

(1) İskeçeli Mehmed paşa tarafından zatı şahane için mahsusen ayrılan en nefis yaprakların okasma beş altına kadar para verildiğini İskeçede işittim.

başkasının kahve içmeğe cüret ettiğini görünce kızmasından korkar; fincanı göstermemek için telâş eder. Abdülhamid görmemiş gibi davranır. Bekçiye yanındaki beyaz köpeği göstererek:

— Şunu al, gezdir!

Tenbihinde bulunur. Çekilirken köpek sahibinin arkasını bırakmayıp onu takib ile içeriye girer; kapı da kapanır. Bekçi safiyetle Reşid beye:

— Şimdi ne yapalım? Kelp içeride!

Der. Reşid bey:

— Ben karışmam!

Dan başka bir söz söylemez; bekçi nihayet cüret ederek Abdülhamidin odasına girer; fakat hiç durmayıp çıkar.

— Yok! içeriye çekilmiş!

Bu sırada başkâtib gelir. Reşid beyin hazırladığı müsvedde beğenilir; beyaz olunur, mühürlenir.

Kahve meselesine kızmamış olan Abdülhamid müsveddeyi yazan kâtibbe vermek üzere başkâtibe bir zarf tevdi eder.

Tahsin paşa huzurdan çıkınca bu zarfı Reşid beye uzatır.

Zarfın içinde bulduğu elli banknot Reşid beyi vesveseden kurtarır!

Zeydî mi? Yezidî mi?

Abdülhamid her sene ramazan on beşinde (Hırkai saadeti) ziyaret ettiği malumdur.

Sabık Hadramut emiri olup İstanbulda bulunan Seyid Fazıl paşa da bu ziyaret töreninde hazır bulunmağa davet edilmişti.

Zeydî mezhebinde olan Seyit Fazıl ziyaret esnasında mutad olduğu üzere Hırka örtüsünü öpmek lâzım iken bu rasimeyi ifa etmeden geçer.

Mezhepler ve tarikatlar hakkındaki malûmatı hiç te geniş olmıyan Abdülhamid yanındakilere usulca:

— Bu adam yezididir!

Der. Müşir şakir paşa gene aynı tavırla:

— Yezidî değil, zeydîdir.

Diye tashih eder. Abdülhamidin bu itiraz ve tashihe canı sıkılır.

— Hayır, yezididir!

Diye ısrar eder. Şakir paşa da:

— Hayır! Endimiz! Yezidiler Kür-

standadır. Onlar putperestliğe yakındır! Zeydilik ise muteber mezheplerdendir.

Diyerek Abdülhamidi sükûta mecbur eder.

Böylesi de vardı

F... paşa ... valiliğine tayin olunur. Memuriyeti mahalline gitmeden evvel dahiliye müsteşarı Ali Fuad beyin nezdine gelerek:

— Gideceğim vilâyet ahvali hakkında malûmat sahibi birisi olsa da görüşsem! Temennisinde bulunur.

Muş mutasarrıfında bulunmuş olan Musa Kâzım paşa o sırada Ali Fuad beyin odasında bulunuyordu. Ali Fuad bey:

— Talihinize tam istediğinizi buldunuz!

Diye takdim rasimesini ifa eder.

Yeni vali ile eski mutasarrıf odada bir köşeye çekilirler; uzun, uzun konuşurlar. F... paşa teşekkürler ederek gider. O gidine Musa Kâzım paşa Ali Fuad beye:

— Bu nasıl vali? Jandarmanın redifi de var mı? diye sordu! Diyerek F... paşanın devlet teşkilâtı hakkındaki vukufsuzluğuna hayret gösterir.

F... paşa memuriyetine gider. Orada da İstanbulda geçirdiği zevk hayatını sürmek ister, kadınlara taarruz eder.

Valilerinin çok defa tekerrür eden bu hareketlerinden öç almağa karar veren hovardalar ve kabadayılar bir gün şehir haricinde F... paşayı yakalarlar. Kadınlara taarruzun ne olduğunu kendisine filen gösterirler! Hâdisi şayi olur. İpliği pazara çıkmış bulunduğu için artık bu vilâyette tutulamıyan bu vali - gördüğü hakaretin mukâfata olacağı - daha iyi bir vilâyete kaldırılır. F... paşa burada irtisaya dalar. Rüşvet haberleri biribirini takib eden dalgalar gibi Babiâli ve saray muhitine yayılır. Fakat F... paşa rüzgâr gelecek delikleri altın ile kapıyacak kadar idrak sahib olduğu için alavere tulumbası hizmetini görmekte devam eder!

(Arkası var)

Tokatta spor birliği azasının bir arada çekilen resimleri

Şirketi Hayriyeden:

Boğaziçinin Anadolu ve Rumeli cihetlerinde sayfiye tedarik etmek isteyen muhterem halkımızın nazarı dikkatine:

Şirketçe bu sene Boğazın gerek Anadolu ve gerek Rumeli cihetlerindeki köylerinde kiraya verilecek yalı, köşk ve evlerin büyüklüğünü ve küçükliğini adres ve fiyatlarını gösterir muntazam bir broşür bastırılmıştır. Her iskeledeki şirket memurları arzu edenlere bunlardan meccanen takdim edecek ve talep edilen teshilatı da gösterecektir.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

1 — İstanbulda, Kadıköyünde İskele caddesinde Asya gazinosu namile maruf köhne binanın hedmile projesine göre inşası eksiltmeye çıkarılmıştır. Tahmin olunan inşaat bedeli (6600) liradır.

2 — Bu işe aid eksiltme evrakı şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi.

B — Projeler.

C — Fenni şartname.

D — Mukavelename.

3 — İsteyenler bu evrakı (33) kuruş mukabilinde Kadıköy Evkaf direktörlüğü mimarlığından alabilirler.

4 — Eksiltme 18 mayıs 936 pazartesi günü saat 15 de Kadıköy Vakıflar direktörlüğü ihale komisyonunda yapılacaktır.

5 — Eksiltme kapalı zarf usulü ile.

6 — İsteklilerin (495) lira muvakkat teminat vermesi lâzımdır.

7 — Eksiltmeye girenlerin Mühendis veya mimar olması şarttır. Aynı zamanda asgarî (5000) liralık bir binayı sureti mükemmelde inşa ve ikmal ettikleri kabulü kati raporu ile tevsik ederek eksiltme gününden üç gün evveline kadar Kadıköy Vakıflar müdürlüğü mimarına bu vesikaları ibraz ile ayrıca eksiltmeye girmek için vesika almağa mecburlar.

8 — Teklif mektupları yukarıdayazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar Kadıköy Vakıflar direktörlüğü ihale komisyonuna makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektupların nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanunî şekilde kapatılmış bulunması lâzımdır. (2269)

Posta Telgraf Fabrikası

Müdürlüğünden :

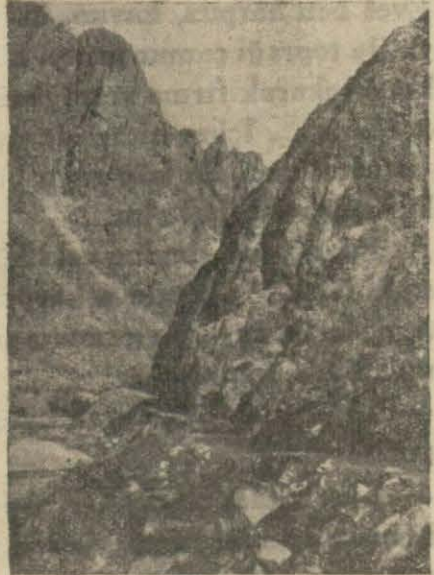
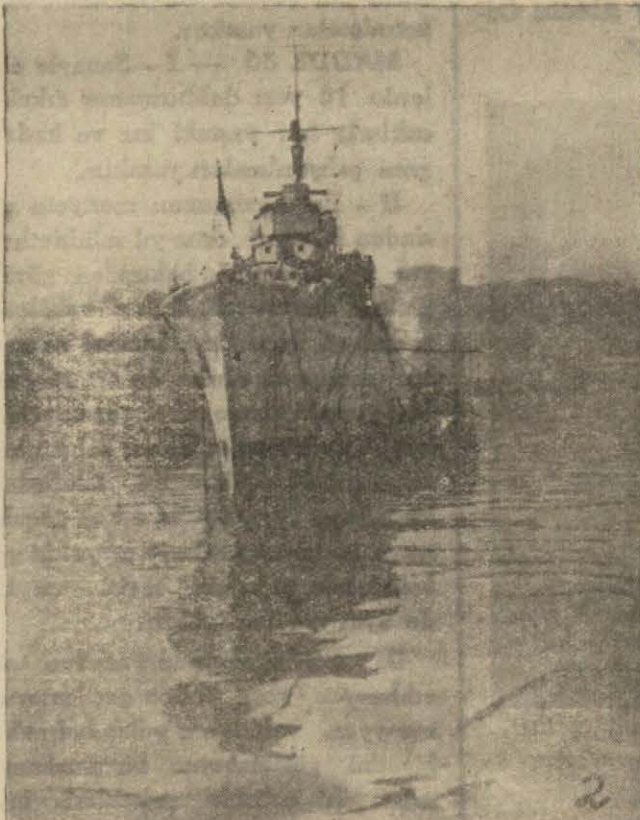
Fabrika ihtiyacı için lüzumu olan 567 lira 50 kuruş muhammen bedelli ve muhtelif kuturlu (600) aded çam ve (350) aded pınar tahtası il 4120 lira muhammen bedelli muhtelif eb'adda (1000) kilo yuvarlak (31000) kilo lama demiri (1000) kilo saç ve 4705 lira muhammen bedelli ve muhtelif eb'adda (700) kilo perçin çivisi (1000) kilo demir somun (300) kilo çenber (9000) kilo civata ve somun ve (15000) kilo ağaç vidası 19/4/936 tarihinden itibaren on beş gün müddetle ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmeleri 4/5/936 pazartesi günü saat on dörtten itibaren sıra ile Salkım söğütteki Fabrikada müteşekkil Mübayaat Komisyonunda yapılacaktır. Şartnameleri görmek ve fazla malûmat almak için her gün Fabrika Müdüriyetine müracaat edilebilir. Taliblerin muhammen bedellere göre yüzde yedi buçuk nisbetindeki teminatlarını eksiltme günü öğleden evvel yatırmaları lâzımdır. (12) (2117)

Suadiye plâjı

Gazino, Plâj, Lokanta, Otel, Sinema ve Parkı
Bu sene bir çok yeniliklerle açıldı. Hazirana kadar yalnız

Pazarları caz. Meşrubat 25 kuruş.

Dalmî fotograf müsabakamız

Amatörlere mahsus daimî fotograf müsabakamızın bu haftaki seçiminde (üçer) liralık kitap hediyemizi kazananlar: 1 — Göztepe, Hamam sokağı No. 54 Muzaffer. 2 — Ankara Dahiliye yekâleti kültür şubesinde Mustafa Rağıp. 3 — Darüşafaka lisesi No. 223 M. Nâzım. 4 — Erzurum Nafia fen M. Nâzım Kurşunlu.

Her akşam
bir hikâye

AKREP

Artık âdet haline girmişti. Ne zaman kavgaya etseler derhal yatak odalarını ayırırlardı. Nedim hemen karısının odasından karyolasını kaldırtır, başka odaya götürürdü. Bazan bu odaların ayrılığı beş gün, altı gün, bir hafta, hatta on gün sürerdi.

Sonra gene barışırlar. Öteki odaya götürülen karyola tekrar Feridenin odasına getirilir, Feridenin karyolasının yanı başına kurulurdu. Ve böyle kavgalardan sonraki barışmalarda eskisinden çok daha can ciğer olurlardı. Evlenme aylarının ilk günlerinde olduğu gibi sevişirlerdi. Fakat bir müddet sonra gene bir fırtına kopar, gene karyolanın demirlerini sırtlanır, haydi bakalım öteki odaya...

Bu sefer herkesten evvel sayfiyeye taşınmışlardı. Boğazda küçük bir yaldaya oturuyorlardı. Bitişik yalıda gayet güzel üç kız kardeşler oturuyordu.

Üç kız kardeşler lüzumundan çok fazla şen, fıkırdak, genç, güzel kadınlardı. Kolsuz incecik fanilâların altına birer lâciverd gemici pantolonu giyerler, sandallara kururlar, saatlerce kürek çekerler, sonra fanilâlarının arkalarını sıvıyarak, sırtlarını güneşe verirler, güneş banyosu yaparlardı.

İlk günlerde öyle patlak veren bir hâdise olmadı. Fakat bir hafta sonra üç güzel kardeşle Nedimin arası pek iyileşmeğe başladı. Uzaktan uzağa el kaldırarak selâm vermeler, karşılaşıncaya baygın baygın gülümsemeler...

İşte bütün bunlar Ferideyi çileden çıkartıyordu. Kocasına kaç kere tenbih etti:

— Şu yılışık kadınlara böyle yüz verme canım... Bir daha selâmlaştığını filân görmeyeceğim...

Fakat buna rağmen Nedim yola gelmiyordu. Nihayet beklenen fırtınâ koptu, odalar ayrıldı. Nedim karyolasının demirlerini sırtladı, denize bakan odaya götürdü. Kurdu...

Bir gün, iki gün, üç gün, dört gün ayrıldı...

Hava adamakıllı sıcaktı... Mehtab vardı. Bu yalnız gecelerde Feridenin yapayalnız odasında pek canı sıkılıyordu. Sanki kocasına niçin kavgaya etmişti?.. Şimdi Nedim yanında olsaydı, pencerenin önünde denize karşı, mehtabı ne güzel seyredeceklerdi.

Zaten o hep böyle yapardı. Evvelâ kocasını bozuşur, odası ayrıldıktan beş altı gün sonra hep işte böyle pişman olurdu. Barışmak için vesile arardı.

Birdenbire eski harap yalının duvarında bir karaltı gözüne ilişti. Küçük bir karaltı... Aman sakın akrep olmasın?.. Akrepten ödü patlardı. Fakat dikkat etti... Akrep değildi, İrice bir sinekti...

Lâkin güzel gözlerinin içi memnuniyetle parladı. İşte kocasına barışmak için enfes bir vesile bulmuştu... Evvelâ aynanın önüne gitti. Dudak-

larını boyadı ve ondan sonra büyük bir telâşa düşmüş gibi dışarıya fırladı:

— Nedim.. Nedim.. Akrep.. Akrep.. yatağımın tam yanı başında akrep... Nedim gürültüyü işitince dışarı fırlamıştı...

— Ne oluyorsun? Ne var?..

— Akrep.. Aman ödüm patladı. Dünyada o odada yatamam artık...

Zaten dört gündenberi Nedim de çok yumuşamıştı...

— Gel, dedi, benim odama gel...

Evvelâ pencereyi açtılar... Aynı deniz üstündeki pırıltilarını seyrediyorlardı. Nedim içinden akrebe, Feride de akrep hikâyesini aklına getiren kara sineğe dua ediyordu.

Artık o günden sonra Feride bunu adamakıllı âdet edinmişti. Ne zaman kavgaya etseler, odaları ayrılrsa, dört beş gün geçtikten sonra:

— Yetişin.. Yetişin.. Akrep.. Kocaman bir akrep.. diye odasından fırlıyordu.

Tablî:

— Akrep.. Akrep... diye can havile fırlamadan evvel dudaklarını güzelce boyamayı, pijamasının göğsünü açmağa da unutmuyordu...

Telâş ve yalancı bir korku ile Nedimin odasına geldikten sonra:

— Aman, diyordu, bu eski harap yalı.. Aman bu eski, harap yalı... Her taraftan bir akrep çıkıyor.. İnşallah derhal taşınacağım...

Fakat bu muhayyel akrep onların saadetine adamakıllı hizmet ediyordu. Hemen bu akrep hikâyesi de olmasa pek çok günleri ayrı geçecekti...

Bir gün Feride acele bir telgraf aldı. Annesi hastalanmıştı. Hemen İstanbul'a indi. Annesine gelen buhran pek çabuk geçmişti. O akşam annesinde kalmağa karar verdiği halde tekrar köye döndü.

Lâkin ancak son vapurdan bir evvelkine yetişebilmişti. Köye geldiği zaman adamakıllı gece olmuştu. Çantadaki anahtarla kapıyı açtı... Kocasının odasından sesler geliyordu. Birdenbire hızla kapıyı açtı.

Evdeki hizmetçi Despina ile kocası rakı masasının başında pek samimi bir halde idiler.

Nedim karısını hiç ümid etmediği bir zamanda karşısında görünce yerinden fırladı kekeleydi:

— Hiç.. Hiç karıcığım.. Odamda akrep çıkmıştı.. Kocaman bir akrep.. korktum da... Despinayı çağırdım.. Aman bu eski harap yalı.. Her tarafında akrep.. (Bir yıldız)

AKBA

Ankara'da her dilde gazete mecmua ve kitapları bütün mektep kitapları ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde tedarik edebilirsiniz. Telefon : 3377

Edebiyat
konuşması

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

onları kimden aldığını söylemek daha işime geliyor. «Bak! neler de okumuş!» dedirtmek için değil; bilirim ki malûmatfuruşun hilesine kapılanlar, takdirleri aranılmıyacak kadar zavallı insanlardır. Bir çok kitaplar okumuş gibi gözükmek o kadar da kolaydır ki! Elinizin altında bir iki anthologia, bir iki aforisma kitabı bulundurmak yeter... Hayır, o sözlerin kaillerini de zikretmem, iştirak ettiğim fikirleri daha kolaylıkla kabul ettirebilmek içindir.

İntihalden çekinmemin başka sebebi de var: Remy de Gourmont'un le Problème du style'inde, madame Michelet'in intihalleri dolayısıyla söylediklerini bir okuyun, intihalin kendini beğenmekten doğan bir budalalık olduğuna siz de kanaat getirirsiniz. «Bunu benden başka okuyan, gören olmaz. O halde intihal ettiğimin kimse farkına varmaz...» İntihal eden de, hiç bir benzeri olmasını istemiyen kadar, gülünecek, nefret edilecek bir adamdır. Hem o da sözlerinden fikirlerinden fazla şahsına ehemmiyet verir. «Bunlar benim sanılacak, herkes beni alkışlayacak, ismim tanılacak...» Kitablardan, yazılardan imzayı kaldırın, kimse intihale kalkışmaz. (Söylenmesi ayıp sayılacak kadar açık bir hakikat.)

Demek ki intihal, sırf nahvetten, kendini beğenmekten doğan bir suçtur. Fakat hemen hemen daima meydana çıkar; meydana çıkmıyanlar ise, zaten hiç bir değerleri olmyan eserlerden yapılan intihallerdir. Onların originali de, aşırılmış şekli de kimse-nin dikkatini celbetmez. İlk hal ile okunmamış, beğenilmemiş bir eseri, bizim imzamızla beğendireceğimizi sanmak, benliğin ta kendisi değil midir? Benlik, işte her kusurun ana-sı... (Bu sözü de kim bilir kaç kişi söylemiştir; ama yine de, belki kıyamet gününe kadar tekrar edilmesi lâzımdır.)

Nurullah Ataç

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Nargileciyan, Taksim: Bos-tanbaşıda itimad, Tepebaşıda Kin-yoli, Tarlabasında Nihad, Galata: Kapıci, Eminönü: Bahçekapıda Salih Necati, Kasımpaşa: Yeni Turan, Hasköy Halıcıoğlunda Yeni Türkiye, Heybe-liada: Halk, Büyükkada: Merkez, Bakırköy: Merkez, Sanyer: Nuri, Tarab-ya, Yeniköy, Emirgan, Rumelihisarın-daki eczaneler, Aksaray: Sarım, Be-şiktaş: Rıza, Üsküdar: Ömer Kenan, Kadıköy: Üçler ve Sotiryadis, Fener: Hüsameddin, Samatya: Teofilos, Şeh-remini: A. Hamdi, Karagümrük: Meh-med Fuad, Alemdar: Eşref Neşet, Kü-çükpazar: Yorgi, Şehzadebaşı: İsmail Hakkı, Beyazid Cemil.

muhabbakk kopacak...

TİTANA ORDUNUN BAŞINA
GEÇİNCE..

Mikerinos, Titananın üç aylık yokluğunda saltanatının birdenbi-re nasıl tehlikeye düştüğünü anla-mıştı.

— Titana tam vaktinde geldi. Az kaldı Şabakanın kız kardeşle evlenecektim...

Diyordu. Bütün düğün hazırlıkları suya düşmüştü.

Mikerinos, Anako emrindeki orduyu çarçabuk hazırlatmıştı. Ertesi sa-bah, firavun, mabutlara kurban vermeğe giderken Titana da ordunun başına geçerek yola çıktı.

Hermo vadisile Cize sınırlarını bir-leştiren dar sahada iki ordunun kar-şılaşacağı umuluyordu.

Titana yola çıkarken kocasına sor-du:

— Şabakanın kız kardeşle evlen-mek kararında sebat ediyor musun?

Mikerinos ağlar gibi, boynunu bü-kerek içli içli mırıldandı:

— Senin öldüğüne inanmıştım, Titana! Tahtımın yıkılmaması için, dişleri dökülmüş Habeş prensesile ev-lenmeğe mecburdum. Fakat, şimdi buna lüzum ve ihtiyac kalmadı. Sen,

Hasan

Tırnak cilâsı

Türkiyede en ziyade muvaffak olan HASAN Tırnak cilâları kadınların ince zevklerine uygundur. Çok parlak ve dayanıklıdır. Sedef nevileri ve renkleri birer şaheserdir.

HASAN Tırnak cilâsı beyaz ve renkli 20 - 25 - 30 Kr.

HASAN Tırnak cilâsı sedef 40 - 60 Kr.

HASAN deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu

Bu ufak yanlışı

SİZİ 10 YAŞ

Daha fazla gösterebilir

Şu renk pudra sizi gençleştirir ve cildinizi güzelleştirir, başka renk pudra da, aksine olarak sizi ihtiyarlamış gibi gösterir. Teniniz esmer ise, esmerlere mahsus bir pudra ve meselâ koyu Raşel ren-ginde bir pudra kullanmanız ica-bettiği gibi teniniz kumral ise, a-çık Raşel renginde bir pudra kul-lanmanız lâzımgelir. Bir pudra intihap etmek için yüzünüzde al-tı muhtelif rengini tecrübe etme-li ve tesirini görmelidir. Burun ve çenenizi sık sık pudralamamak için cilde sabit duran bir pudra kullan-malısınız. Bir kutu pudra derununa bir kaşık mikdarında krem köpüğü ilâ-ve ederek pudranızı kuvvetli ve sabit bir şekle ifrag edebilirsiniz. Tokalon pudrasında en iyi cins havalandırıl-mış pudra ile beraber krem köpüğü matliup miktarda ve fennî bir surette karıştırılmıştır.

Bu pudra, cild üzerinde ne leke bı-rakır ne de tabaka halinde görünür. Yalnız bir defa pudralanmakla sekiz saat sabit kalarak şayanı hayret ve sevimli bir ten yaratır. Renk; son za-manlarda icad edilen ve hiç bir vakit yanlışı yapmaya imkân bırakmayan bir makine ile kontrol edilmiştir. Her sabah 5000.000 kadın Tokalon pudra-sını kullanır.

Nakliyat Pazarlık İlanı

İstanbul Deniz Ticareti Müdürlüğünden :

Varna yolu ile Bulgaristandan Mayıs 936 sonuna kadar gelecek beş bin muhacirin Varna iskelesinden Tuzlaya veya Marmara havzasın-da herhangi bir iskeleye nakilleri pazarlık suretiyle münakasaya ko-nulmuştur. Münakasa 2/Mayıs/936 cumartesi günü saat 11 de Galata-da Deniz ticareti müdürlüğü binasında yapılacaktır.

Pazarlığa iştirak etmek isteyen vapur sahiplerinin bu nakliyata a'ıl şartları ve esasları öğrenmek üzere hergün müdürlüğümüz fen heyeti reisliğine ve münakasa günü de muhammen bedeli olan 40.000 liranın yüzde yedi buçuk nisbetinde teminat makbuz veya banka mektup-lariyle münakasa komisyonuna müracaatları. (2319)

NİL ÇOCUKLARI

İskender Fahreddin

Tefrika No. 132

— Mabede gitmeden önce yapılacak işler var, Mikerinos! Parus ordusile Cize üzerine hareket etmek üzeredir. Bu ordunun ikinci kolunu Helyos idare ediyor.

— Devecinin söyledikleri doğru de-mek?.. O kahraman zabıt hayatta öy-le mi?

— Evet.. Beni üç ay besliyen odur; ve bana sadık kalacağına yemin et-miştir.

— Çok âlâ. Şimdi ne yapmak fik-rindedin?

— Bir ordu hazırlayıp yola çıkaca-ğım.

— Yola mı çıkacaksın?

— Helyosu karşılayıp ordusile bir-likte Cizeye girmeliyiz. Bu suretle Parusun burnunu kırmış oluruz.

— Daha birbirimize yeni kavuştuk, Titana! Sağımızda solumuzda bir çok tehlikeler var. Menfis halkı benim orada oturmanı istiyor.. Şabaka, Kar-nak topraklarının bir kısmına el uzat-mak niyetindedir. Sen de Hermoya gidersen, ben çok yalnız kalacağım!

— Benim Hermo vadisinde harb edeceğimi mi sanıyorsun? Ben döğüş-

mek için gitmiyorum. Helyosu önliye-ceğim. Çünkü...

Titana hakikati söylemekten çek-kinmedi:

— Yelyos, Parusa bütün mabutlar önünde yemin ederek söz vermiştir: Cizeye, Anakonun başını koparmak için geliyor.

Mikerinos şaşaladı:

— Ne diyorsun, Titana? Benim bi-ricik sadık vezirimden ne istiyorlar? Ben, onu da kaybedersen, hükümet işlerini kiminle çevireceğim? Her ta-rafta vergilerin çokluğundan şikâyet ediyorlar. Bu şikâyetlerin, bu sonsuz hoşnutsuzlukların önüne geçen yal-nız Anakodur. Onun başı, bana, be-nim başım kadar lâzımdır, Titana!

— O halde hemen emret.. Ordu ha-zırlansın.. ve yarın yola çıkmama mü-saade et! Anakonun başı başka tür-lü kurtulamaz. Birinin kalkması için, diğerinin düşmesi gerektir.

— Ne demek istiyorsun Titana? Anakoyu kurtarmak için, Helyosu feda mı edeceksin?

Titana gülmüsdü:

— Başka çare yok. İki baştan biri

— Helyos hepsini timsahların ağzı-na attırdı.

— Sebebin sormadınız mı?

— Uzaktan sesini duyduk: (Anako-nun adamlarını öldürmek vazifem-dir!) diye bağırıyordu.

— Zabitinizi de Nile mi attılar?

— Evet..

— Ya siz.. Nasıl kurtuldunuz?

— Bir kum yığının arkasında sıkı-şıp kalmıştık. Ortalık kararmağa başlayınca kaçtık..

Titana, bu hâdiseden çok müteessir olmamıştı. Taarruzun hedefi Anako olduğunu anlayınca Helyosa bir elçi gönderdi ve elçinin eline şu mektubu yazıp verdi:

«Aslan Helyos! Benim başımı ko-parmak üzere büyük bir ordu ile yola çıktığını biliyorum. Görüyorsun ki buna rağmen senden korkmuyorum! Öbür dünyaya gitmeden önce, sana bir çift sözüm var. Yarın sabah seni Nil boyundaki hurmahakta yalnız ola-rak bekliyeceğim. Sen, istersen mu-hafızlarınla birlikte gel. Fakat, her-halde gel! Eğer söyleyeceğim sözler, aramızdaki husumet bağlarının gevşemesine yardım etmezse, o vakit ben de kendi elimle boynumu senin kılı-cına uzatmaktan çekinmiyeceğim!»

Anako
(Arkası var)

ÇOCUK DÜNYASI

Patatesten kalem

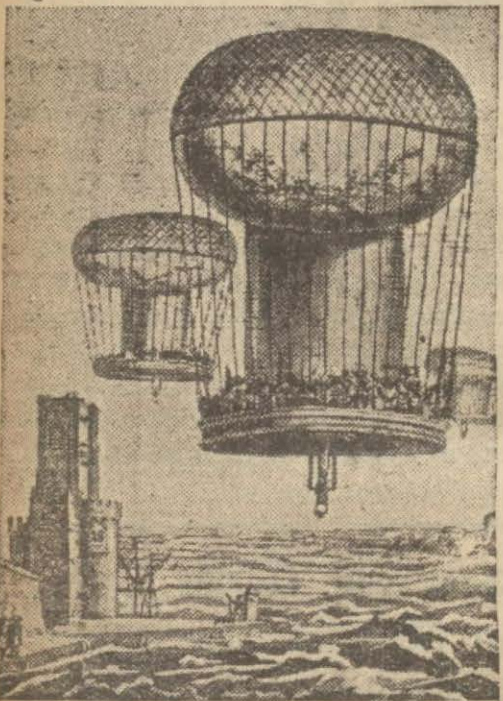
Size kurşun kalemni tarif edecek değiliz. İçindeki madeni yapmak çok müşkül değil amma, tahtası her yerde bulunmuyor. En iyi kalem tahtası kırmızı sedra ağacıdır. Bu ağacın kalemleri pahalıya mal oluyor. Ucuz kalemler için ağaç bulamıyorlar. Döğümlü oluyor, çatlıyor, kırılıyor, yontulmuyor. Bunun için Almanyada patates unundan kalem yapmağa başladılar. Kalemlerini ağızlarında çiğneyen talebelere gün doğuyor.

Tze - Tze sineği

Bu isim kanadlarının çıkardığı sestten kalmazdır. Koyu renklidir. Boyu 4-8 milimetredir. Bu sinek yalnız Afrikada bulunur, orada yaşar, başka iklimde ölür. Hayatını ancak sıcak ve çok rutubetli yerlerde idame edebilir.

Bu sinek birini sokarsa o adam uyku hastalığına tutulur, oralarda bu hastalıktan ölenler çoktur.

Tilorie

Fransa ile İngilterenin arası çok bozuk olduğu devirlerde, Mongolfie balonlarının keşfi Fransızlara büyük ümitler verdi.

Resimde gördüğünüz Tilorie dedikleri Mongolfieler 300.000 franga mal olacak 3.000 kişi taşıyabilecekti.

Bu plânı yapan Şarl Tilorie idi. 1750 de doğdu, 1818 de öldü.

Kâşiften ziyade hayalperest bir adam olarak telâkki edilirse de, bugünkü Zepinler bu adamın pek te hayalperest olmadığını meydana çıkarmıştır.

Eski zaman masalları

Prusyanın asilzadelerinden, güzel fakat çok boyalı bir bayan, bir gün yeni bir sefere çıkacak olan büyük Frederiğe sordu:

— Bunca zaferden sonra ne diye yeni zaferler peşinde koşuyorsunuz?

Büyük Frederik güldü:

— Siz bu kadar güzel olduğunuz halde ne diye boyanıyorsunuz?

Basty, Fransa'nın siyasi mü-

rimler hapisanesi olduğu devirlerde Döfrenua adındaki rahip on, on beş kere hapsedilmişti.

Her seferinde de kendisini Tapin isminde bir memur tevkife gelirdi.

Döfrenua buna alışmıştı. Ne zaman kapı çalınıp ta Tapin gelse:

— Bonjür azizim, safa geldiniz! diye karşılar, sonra hizmetçisine seslenirdi:

— Çamaşırları hazırla, tütün kutusunu getir, bay Tapini fazla bekletmiyelim.

Ve gülerken hapse giderdi. Eski paşalardan biri tawla oy-

nuyordu. Bir aralık bir zar ihtilâfı çıktı. Hemen hususi kâtibini çağırdı:

— Sen hakem ol, dedi.

Kâtibi derhal:

— Siz haksızsınız! dedi.

Paşa kızdı:

— Daha oyuna bakmadan, dinlemeden nasıl hüküm veriyorsun.

— Eğer sizin biraz olsun hak-kınız olsaydı, etrafınızdakiler kıyamet koyarlar, sizin hakkı olduğunuzu söylerler, siz de beni çağıрмаğa hacet görmezsiniz.

Meşhur muharrirlerimizden biri, yazıdan, yazıyı yazanın karakterini, istikbalini anladığını iddia ederdi.

.. Birgün kendisine eski bir defter gösterdiler:

— Bu yazı sahibinin karakterini ve istikbalini söyler misiniz?

— Bu yazının sahibi sizin ne-niz?

— Hiç bir şeyim değil.

— Öyle ise doğrusuna söyleyeyim. Bu yazının sahibi hayatta adam olamaz.

Defteri getiren bir kahkaha attı:

— Bu sizin mektepte iken yazdığınız vazifelerdir. Yazınızı tanıyamadınız mı?

Perikles yüz elli gemi ile denize, sefere çıkacaktı. Her şeyi hazır-
dı. Tam gemilerden birine bindiği sırada güneş tutuldu, ortalık karardı. Tayfalar uğursuzluk saydılar. Sefere çıkmamak istediler.

Bunun üzerine Perikles manto-sunun ucile gözlerini kapadı:

Bilmece

İsim: _____
Çözümlü: _____
Tarih 2 — Mayıs 1936

Hırka mânâsına gelen 3 harfli bir kelime bulunuz, ki sağdan sola da okunduğu zaman manası değişmesin.

Bu kelimenin başına ve sonuna birer harf koyunuz, 5 harfli bu mevsim sebzelerinden biri olsun ve bu kelimeyi sağdan sola okuduğunuz zaman mânâsı değişmesin.

Bilmeceimizi doğru halledenlerden birinciye: Altın uçlu masa kalemi. İkinciye: Zarif bir el işi. Üçüncüye: Sümer Kızı eseri, ayrıca 200 kârimize muhtelif hediyeler verilecektir.

— Bu hareketimde bir uğursuzluk var mı?

— Yok.

— Şu halde güneşin tutulmasında da bir uğursuzluk yoktur. Benim gözlerimin önüne mantomun ucu geldi, gözlerim kapandı, güneşin önüne de benim mantomun ucundan daha büyük bir şey gelip kapatmıştır.

Nuh asma dikeyordu. Şeytan gö-

rüp sordu:

— Ne yapıyorsun?

— Suyundan lezzetli bir içki yapılan yemiş çubuğu dikeyorum.

— Öyle ise sana yardım edeyim.

Asmayı diktiler. Şeytan bir kurban kesti, kanile suladı. Sonra bir aslan, daha sonra bir maymun, daha sonra bir domuz kesip kanlarını asmanın köküne akıttı.

O gün bugündür, az buçuk şarap içenler kuzu gibi yumuşak, fazla içenler aslan gibi yırtıcı, daha fazla içenler maymun gibi deli olurlar ve daha fazla içenler domuz gibi gübreliklerde yuvarlanırlar.

Petrol sineği

Bizde çok çukür bu çeşit sinek yok. Bir bu eksik. Bu sinekler, Amerikada türedi.

Petrol madenleri civarında yaşıyor ve yerlere yayılan

petrol batakliklarında üriyor. İlk buldukları zaman hayli şaşaladılar. Mütehas-sıslara göndermek için güçlük çektiler.

Petrolardan çıkarılınca ölüyor, petrol dolu bir şişeye konunca boğuluyorlardı. Nihayet petrollu yosunlar üzerine koyup sevk ettiler. Bu sinekler petrole yumurtluyorlar. Yumurtalar petrolda inkişaf ediyor ve sinek ilk zamanlar bir tahelbahir gibi hortumunu petrolden dışarı uzatıp nefes alıyor, kanatlanınca uçuyor.

Yüksekte ses

Kalabalık şehirlerde ses güçlükle yayılır. Meselâ İstanbulda atılan topları bazı semtlerden duy-mak güçtür.

Yüksekte ses daha kolay akseder. Havada başka iltizaz olmadıktan bir ses çabuk duyulur. Bu tecrübe tay-yarelerde değil, balonlarda yapıldı. En kuvvetli bir lokomotif düdüğü 3 kilometreye kadar yükseliyor, horoz sesini 1.600 metreden duyuyorlar. 1.000 metreden insan sesini ve ırmak şırıltısını işitmişlerdir.

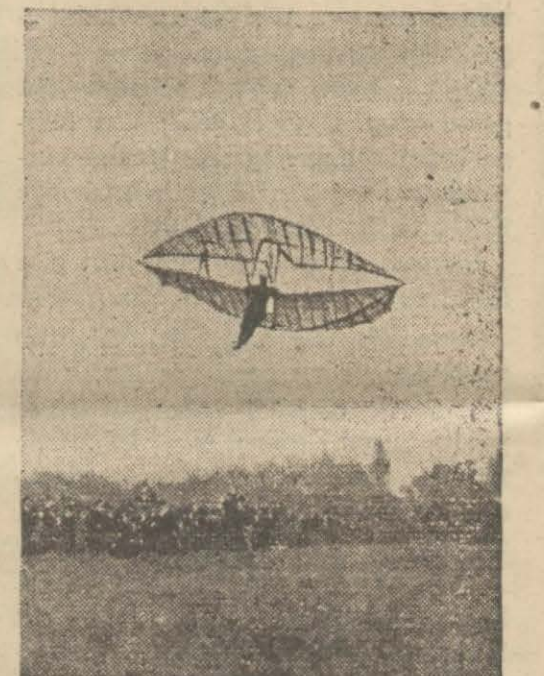
Pulcular

Pul meraklıları bu ay Filadelfi-yada bir kongre topluyorlar. Bu münasebetle büyük bir de pul ser-gisi açılacaktır.

Bu sergiye binlerce kişinin iştirak edeceği söyleniyor.

Yeryüzünde en kıymetli ve zengin pul koleksiyonu Ruzveltin koleksiyonu ile ölen İngiliz kralının koleksiyonudur.

İlk uçuş

1932 de yer yüzüne gözlerini kapayan Santo - Dumon tahsilini bitirdikten sonra tayyare mühendisliğine başlamıştı.

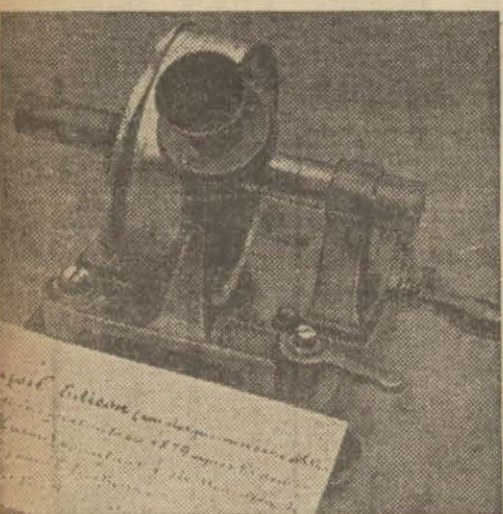
Evvelâ serbes balonlarda uçtu. Sonra Sigar biçiminde bir balon yaptı ve Zepline benzeyen bu balonla 1901 de havalandı.

1906 da paraşüte benzeyen dümenli ve pervaneli bir âletle havadan kendini attı.

İlk atlayışı 60 metredendir. Ondan sonra 200 metreden atladı.

Santo - Dumona paraşütün başı diyebiliriz.

İLK KONUŞAN MAKİNE

İlk gramfon

Ya mitralyöz veya kahvedeğirmeni diyeceksiniz. Değil, Edison'un icad ettiği ilk konuşan makinenin resmidir.

Bu makine 1879 da yapıldı. El manivelâsile işler. Sesi zapteder ve iğneli bir mikrofona zaptettiği sesi tekrar duyurur.

Edison ilk defa bu makinesini fen akademisi âzaları önünde tecrübe ettiği zaman, bir çokları inanamamışlar, Edisonu hokkabaz, karnından konuşan bir adam, «Vantiloque» sanmışlardı.

Edison bundan sonra 1884 te Triode lâmbasını, 1894 te Kinetoskoyu buldu, telgrafla telefonu ıslah etti.

Harp içinde daha bir çok icatları vardır. Bunlar arasında motor, akümülatör başta gelir.

Edison, Mişiganda, devlet demiryollarında basit bir memurdu.

Kasaor

Avustralya ile Yeni Ginede yaşayan bu kuş devekuşu gibi koşucudur. Attan fazla uçar, uçmaz. Devekuşundan farkı başının üstündeki taçtır.

CAVA ADASI ABİDELERİ

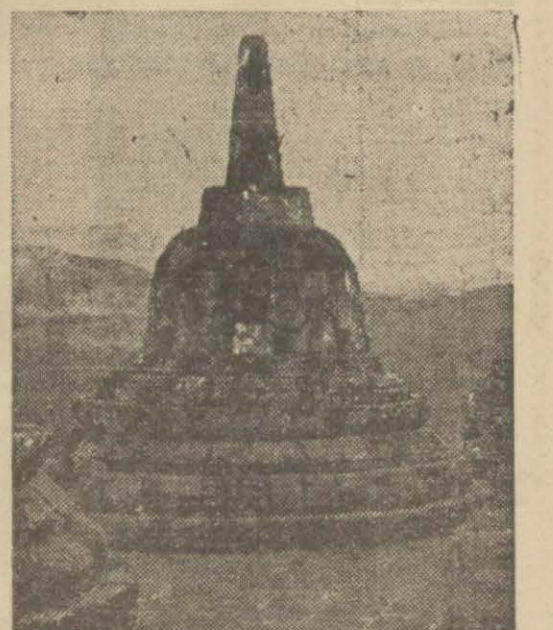
Cavanın nüfusu 34 milyondur. Ada, Hind Nearland adalarının belli başlısıdır.

Cavada 13 üncü asrın başlangıçlarında islâm dini hâkimdi. 16 ncı asırda Hint medeniyeti hâkim olmağa başladı. İsmi de o zamandan kalmadır. Hint medeniyeti ile beraber panicum italicum denilen bir hububat ekilmeğe başladı. Halk buna Cava ismini verdi.

Bu isim adaya alem oldu.

Adanın Doho, Djangolo, Singhasarı, Pacacaran ve bilhassa Branilian ve Macahabit şehirlerinde muazzam âbideler ve mabetler vardır. Bunlar Brahma ve Buda dinleri üslûbundadır.

Adanın eski merkezi olan Macahabitteki büyük Brahma ma-

budunun harabeleri bütün dünyaca meşhurdur ve sırf bu harabeleri görmek maksadile her sene yüzlerce seyyah Cavaya gider.

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri: — Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel: 22740

TRABZON Postaları
Pazar 12 de, Salı, perşembe
15 de

İZMİR SÜR'AT postaları
Cumartesi 15 de.

MERSİN postaları
Salı, perşembe 10 da kalkarlar.

Diğer postalar
Bartın — Cumartesi, çarşamba 18 de.

İzmit — Pazar, salı, perşembe
cuma 9,30 da.

Mudanya — Pazar, salı, perşembe,
cuma 9 da.

Bandırma — Pazartesi, salı,
çarşamba, perşembe, cumartesi
21 de.

Karabiga — Salı, cuma 19 da.

İmroz — Pazar 15 de.

Ayvalık — Salı 19 da, cuma
17 de.

Trabzon ve Mersin postalarına
nalkış günleri yük alınmaz.

(2361)

İLÂVE İZMİR POSTALARI

4 Mayıs pazartesi gününden
itibaren İSTANBUL'DAN - İZ-
MİR'E her pazartesi 16 da İZ-
MİR'DEN - İSTANBUL'A her
perşembe 16 da kalkacaktır.

(2360),

Tenzilatlı halk biletlerinde
1 Mayıs 936 tarihinden itiba-
ren halk lehine mühim kolay-
lıklar ve ucuzluklar yapılmış-
tır. Alâkadarların acentelerimi-
ze müracaatla tafsilat almaları
ilân olunur. (2381)

Romanya Seyrisetain İdaresi Hareket edecek vapurlar:

ROMANYA vapuru 4 Mayıs pazartesi
saat 9 da (Pire, İskenderiye Hayfa ve
Beyrut)e

ARDEAL vapuru 4 Mayıs pazartesi sa-
at 17 de (Hayfa, Beyrut, Yafa ve Port-
sait)e

Berlin, Breslau, Dresden, Swaw ve
Warszawa için tenzilatlı fiatlarla mütehit
biletler verilir. Bütün Romanya, Polonya
ve Tuna limanları için ve Türkiye - Ro-
manya hükümetleri arasındaki itilaf mu-
cibince merkez ve şarkı Avrupa için
tenzilatlı fiatlarla eşyayı ticariye sevk
ve nakledilir. Fazla tafsilat için Galata
rihtiminde Merkez Rihtim hanında kâin
İstanbul umumî acentahâğına müracaat.
Telefon 44827/8

NASIR İLACI KANZUK

DOKTOR JEMŞİN

Nasir ilacı bütün dünyaca tanın-
mıştır. En eski nasirleri bile kökün-
den çıkarır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991-2-3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo Dantzig,
Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün
Baltık limanları Şark ve Karadeniz başlı-
ca limanları arasında 15 günde bir azi-
met ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve
Oslo'dan beklenen vapurlar.

ERLAND vapuru 10 Mayıs'a doğru.
VİKINGLAND vapuru 25 Mayıs'a
doğru.

Yakında İstanbul'dan Hamburg Roter-
dam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg,
Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları
için hareket edecek vapurlar.

GOTLAND vapuru 6 Mayıs'a doğru
ERLAND vapuru 12 Mayıs'a doğru.
VİKINGLAND vapuru 27 Mayıs'a
doğru.

Fazla tafsilat için Galata'da Tahir han
3 üncü katta kâin acentahâğına müracaat.
Tel: 44991-2-3

Büyük fırsat Fevkalâde müza- yede ile satış

Mayısın 3 ncü pazar günü saat 10 da
(Salih Mıgırdıç) namile tanınmış ve el-
yevm Galeri dö Möbl ismi taşıyan büyük
mobilya mağazasında bulunan tekml eş-
yalar şirketin lâğvî münasebetile son de-
fa olarak mecburî açık artırma suretile
satılacağı ilân olunur.

Yatak oda takımları, yemek oda ta-
kımları, İngiliz marokeni yazıhane odası,
büfeler, yemek masaları, sandalyalar, sa-
lon takımları, aynalar, tablolar, tuvalet
masaları, salona aid eşyalar, markiteri
bahüleri, elbise dolapları, perdeler, vitrin-
ler, halılar, yazıhaneler, arabesk koltuk-
lar, karyolar, kolonlar, bronz heykel-
ler, vazolar ve mağazada bulunan bütün
eşyalar. Çok güzel Alman piyanosu, por-
tatif nefis bir gramofon. Bu büyük fırsat-
tan istifade ediniz. Pey sürenlerden 100
de 25 teminat alınır. Satış peşindir.

AÇIK ARTTIRMA

Mayısın 3 üncü pazar günü saat 10 da
Beyoğlu Taksim Talimane Abdülhak
Hâmid caddesi No. 52 apartman Kasım
Zeynel No. 2 mevcut eşyalar açık ar-
tırma suretile satılacağı ilân olunur. Büfe,
dresuar, kare masa ve 4 adet Viennuaz
sandalya, 7 parça salon takımı kana-
pe, 2 koltuk, 6 sandalya, aynalı dolap,
jardenyer, kadife kaplı divan, döner kü-
tupane, paravan, portmanto, perdeler, is-
torlar, muşambalar, Goden demir soba,
elektrik avizeler, gaz fırını ve sair eşya-
lar. Tebriz halıları ve seccadeler.

Raif Necdet Kestelli

Minyatür bir antoloji — Kom-
prime bir edebiyat tarihi — Şiir
meraklıları ve edebiyat talebe-
leri için bulunmaz bir hazine!
İşte:

YAŞAYAN MISRALAR
144 sahife, 40 kuruş

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Fen tatbikat okulu için 5250 ki-
lo yataklık kuru ot 4/Mayıs/936
pazartesi günü saat 15,30 da Top-
hanede Satınalma komisyonunda
pazarlıkla alınacaktır. İhale günü
teslim edilecek olan kuru ot için
isteklilerin belli saatte komisyona
gelmeleri. «509» (2335)

HÜSEYİN CAHİD Fikir Hareketleri

132 ci sayısı çıktı

2 - Mayıs 1936 - Cumartesi
İÇİNDEKİLER:

Sanat mücadelesi ve şiddet (Ge-
orkes Sorel) — Yeni medeniyet
mi? (Francesco Nitti) — Meşru-
tiyet hatıraları (Hüseyin Cahid
Yalçın) — Çöller tarla, tarlalar
göl (Antoine Zischka) — Edebi-
yata dair konuşmalar (Alain) —
Bugünün sahipleri: Henry Matis-
se (Henry de Zogheb) — Matbu-
at hayatı (Le Voyageur) (Gabriel
Marcel) — Sosyal Mukavele ya-
hud Siyasî Hukuk Prensipleri (J.
J. Rousseau) — Türk Mektupları
(Ogier Ghisselin de Busbecq) —
Kitaplar arasında, Küçük notlar
— Lehte ve aleyhte.

Fiati her yerde 20 kuruş

Fikir Hareketlerinin 5 inci cildi
de cildlendi. Yirmi altışar nüshadan
mürekkep her cildi gayet zarif ve
güzel bir şekilde beşer liraya mat-
baamızda satılmaktadır. Perakende
nüshalar temiz bir surette muhafa-
za edilmiş ise cild bir liradır. Taşra
siparişlerinden posta ücreti alınmaz.
Para yerine zarf içinde posta pulu da
gönderilebilir.

Müracaat mahalli: Akşam mat-
baası müdürlüğü.

Dün çıkan

Deniz Mecmuası

Çok zengin yazılarla çıkmıştır.
Bu sayıda bübaesa 936 senesi De-
niz sporlarına ve Türkiye'nin de
iştirak edeceği yelken olimpiyadla-
rına dair etraflı ve selâhiyettar ya-
zılar ve yelken olimpiyadlarının
yapılacağı tekneler hakkında mu-
fassal malûmat mevcuttur. Oku-
yucularımıza ve denizci amatörle-
rimize tavsiye ederiz.

ŞAİR EŞREF'in

bir şiirini gönderene 50 lira veri-
liyor. Tafsilat 30 dan fazla yazı,
şiir ve dünya hikâyeleriyle çıkan
YÜCEL mecmuasında.

HOLANTSE BANK
KARAKÖY
ALALEMCI

CARİ HESAPLAR
*
TİCARİ KREDİLER
*
İHRACAT İTHALÂT
FINANSMANI
*
VADELİ MEVDUAT
*
ESHAM ve TAHVİLÂT
MUHAFAZA ve İDARESİ
*
KİRALIK KASALAR

HOLLANDSCHE BANK UNIE
H B
AMSTERDAM

Şehrimizin tanınmış büyük kundura mağazası

N. AMİRALİS

Sayın müşterilerine, ayakkabı aldıklarında sağlamlığı ve şıklığı
teminatlı olan ve her hususta memnuniyetlerini temin eden

HUSUSİ CİNS

Kundura almalarını tavsiyeyi kendisine vazife sayar.

İstiklâl Caddesi No. 367

ADRES TEBDİLİ

Sirkeci Ebussuut caddesindeki 1-3 numaralı KARYOLA ve MADENİ
EŞYA FABRİKAMI tevsian Salkım Söğüt Demirkapı caddesinde
7 numaralı yeni binaya (eski Fort garajı) nakledildiğini değerli
müşterilerime arz ederim.

Karyola ve Madenî Eşya Fabrikası Sahibi Halil Sezer

Sirkeci - Salkım Söğüt Demirkapı caddesi No. 7
Telefon: 21632 - Telgraf: KARYOLA İstanbul

HEMORRON

Ameliyatsız Basurları Tedavi eder tesiri katıdır.

KUMBARA

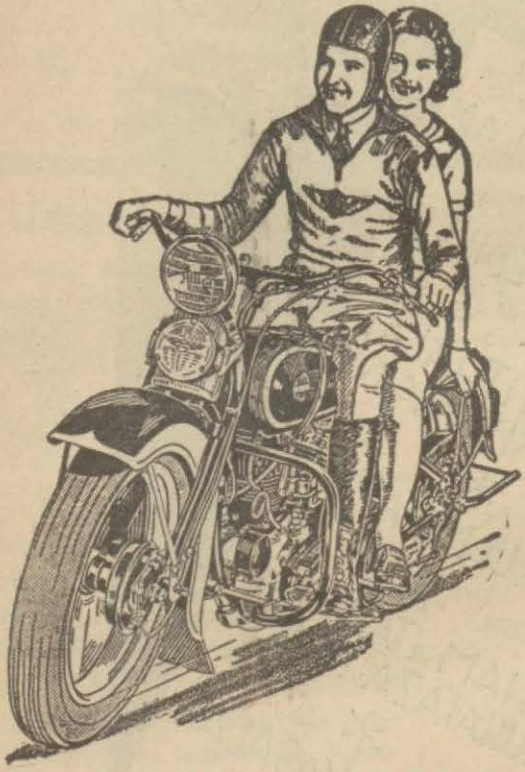
BİRE
1000
VEREN
TARLADIR

Liseler Satınalma Komisyonundan:

Komisyonumuzca bağlı okullar için lâzım olan 153 kalem
ders âletinin 9 ve 20 Nisan 936 günlerinde yapılan eksiltmelerine is-
tekli çıkmadığından işbu âlât 8/5/936 Cuma günü saat 14 de pa-
zarlıkla satın alınabilecektir. Tahmin bedeli 1761 lira 73 kuruş
olup ilk teminat 133 liradır. Pazarlık Kültür Direktörlüğü binası
içinde Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacağı-
ndan bu işe aid şartnameyi görmek isteyenler Kültür Direktörlüğü
Özel Okullar Zat İşleri Bölümüne baş vurmaları ilân olunur. (2305)

SPORCULARA MÜJDE! 1936

RAHATLIK

HARLEY-DAVIDSON

Motosikletleri geldi

Sağlamlık, rahatlık, sür'at ve iktisat;
YALNIZ :

HARLEY-DAVIDSON

Motosikletlerinde bulacaksınız.

Yeni modelleri meşherimizde görünüz.

Müsait tediye şeraiti.

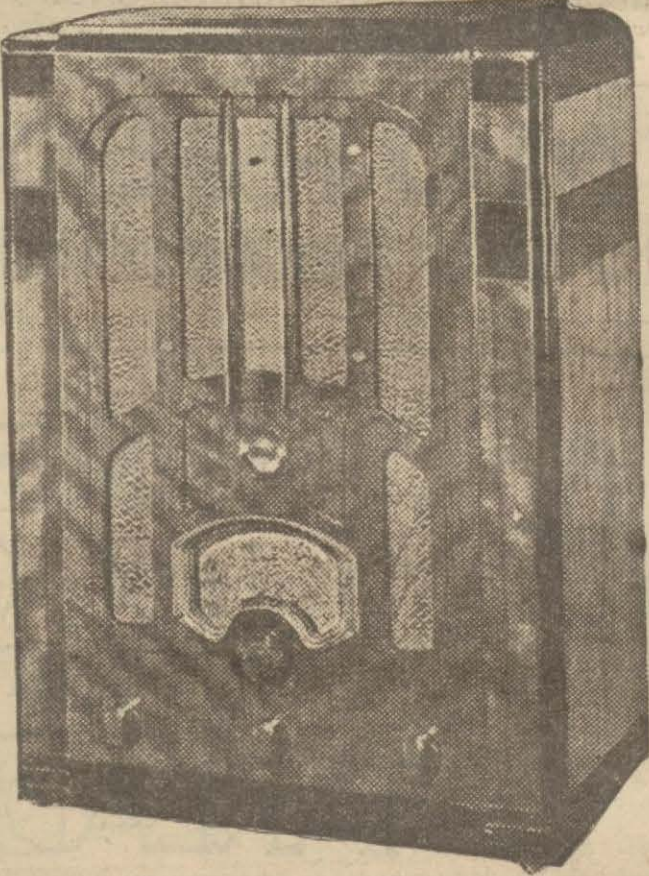
SAĞLAMLIK

SÜRAT

R. C. A.

(16 - 2000) metrelik neşriyat için
9 lâmbalı yeni radyosunu
takdim ediyor.

İnsan dimağı gibi işliyen bir
makine insan gözü gibi istas-
yonları ayar eden bir göz.

Tamamile çelik lâmbalar.

**Rekabet kabul
etmiyen bir fiyat**

İyi bir radyonun aile yuvasına neşe getirdi-
ğini kimse inkâr edemez. Bilhassa bu radyo
R. C. A. gibi teknik itibarile bütün radyo-
lara üstün bir mükemmeliyette olursa en
müshkül pesentlerin bile diyeceği kalmaz.

**Geliniz, dinleyiniz, Sesinin ahen-
gine, musiki nağmelerini nakildeki
sadakatine hayran kalacaksınız.**

**O.T.T.A.Ş.-Beyoğlu, istik-
lâl caddesi Tokatlıyan karşısında**

Sihhat ve güzellik

Sağlam ve güzel
dişlerle

Sağlam ve güzel dişler de

RADYOLİN

İrâ temin edilir

Dişlerinize çok dikkat ediniz

Bazen en üstat doktorların bile sebep
ve menşei bulamadıkları bir hasta-
lığın, diş iltihabından ileri geldiği
pek çok tecrübelerle anlaşılmıştır.

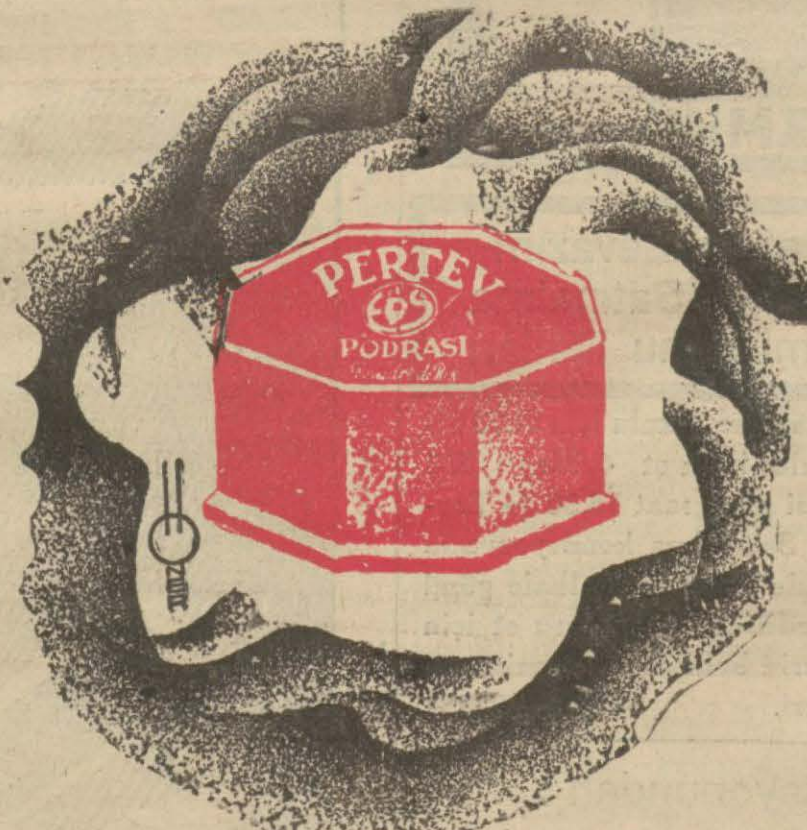
Günde iki defa dişlerinizi fırçalıyarak ve daima

RADYOLİN

Kullanarak dişlerinizi koruyabilirsiniz

Bu kutunun içinde kadın güzelliğinin
bütün sırrı gizli olduğunu biliyormusunuz ?

PERTEV PUDRASI, Cilde yapışık durmaz,
çünkü cildin ta kendisidir, yüzü parlatmaz.
Çünkü parlaklık onun kendisindedir.

DERMOJEN

Ekzema ve cild hastalıklarının emsalsiz ilâcıdır.

KANZUK

En hoş meyva usarelerle hazırlan-
mıştır. Hazmı kolaylaştırır. İnkı-
bazı izale eder. Kanı temizliyerek
vücuda tazelik ve canlılık bahş-
eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

**Ademi iktidar
Bel gevşekliliği
Dermansızlık
vücut ve dimağın
yorgunluğunda**

SEKSÜLİN

pek müessir ve emin bir ilâdır
Kutusu 200 Kuruş
BEŞİR KEMAL - MAHMUD CEVAD
ECZANESİ - SİRKEÇİ

Modern ve Stil

Güzel Mobilya

Meraklılarına
Beyoğlunda

BAKER

ve eski

HAYDEN

Mağazalarında yeni açılan
Mobilya Salonlarını

ziyaret ediniz

Teşhir edilen bütün mobilyalar, em-
salsiz bir nefasette ve fiyatlar re-
kabet kabul etmez derecededir

Tediyatta Kolaylık

Saç dökülmesi ve kepeklerden
kurtulmak için en müessir ilâç

**PETROL
NİZAM**

İlân

Balatta Karabaş mahallesinde Demir-
hisar caddesinde 77-78 numaralı Sürey-
ya paşa mensucat fabrikası sahibi bayan
Adaletin alacaklıları ile konkurdato ak-
deylemek üzere mühlet itası için İstanbul
icra dairesi tetkik mercii vukubulan
müracaatı nazarı itibare alınarak muma-
ileyhaya iki ay mühlet verilmiş olduğun-
dan mumaileyhada matlûbu bulunan ala-
caklıların tarihi ilândan itibaren yirmi
gün içinde alacaklarını bildiümle vesaiki-
le beraber mezkûr fabrikada komiser avu-
kat Fahreddine bildirmeleri ve hilâfına
hareket edenlerin konkurdato müzakere-
sine kabul edilmeyecekleri ilân olunur.
Süreyyapaşa mensucat fabrikası sahibesi
Adaletin konkurdato komiseri İstanbulda
Bahçekapıda Birinci Vakıf hanında mu-
kim Avukat Fahreddin

Sahibi : Necmeddin Sadık
Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam matbaası